

EURO 2004

Lange tijd zag het er naar uit dat Spanje de organisatie van Euro 2004 zou krijgen. Ze hadden een indrukwekkende campagne opgezet, hadden goede stadions en infrastructuur, een rijke voetbaltraditie en ervaring (EK 1964, WK 1982). Een aanbod van Portugal om samen voor de organisatie van de eindronde te gaan, werd van de hand gewezen, waarna de Lusitaniërs besloten op eigen kracht verder te gaan.

De concurrenten Portugal en Oostenrijk/Zwitserland leken weinig kans te maken. Bij een eerste stemming kreeg Spanje elf van de zestien stemmen. Maar binnen de UEFA kregen de 'kleinere' landen steeds meer steun. Op 11 oktober 1999 kwam een verrassende uitslag bij de definitieve stemming in het *Eurogresszentrum* in Aachen: Spanje kreeg slechts vier stemmen, Oostenrijk/Zwitserland twee en Portugal tien! De kleintjes waren de groten de baas, hun macht leek tanende.

De UEFA kreeg veel bijval door de conservatieve houding los te laten en nieuwe wegen in te slaan. In Spanje was de teleurstelling uiteraard groot. Onder aanvoering van de Bask Angel Villar had men zich vrij zeker gevoeld over de toewijzing, des te groter was de schok van de nederlaag.

Voor de start

Het rommelde flink in de Europese voetbalwereld. Het Bosman-arrest, de waanzinnige bedragen voor tv-rechten (en internet), het faillissement van ISL etc. Clubs als Real Madrid zaten diep in de schulden. De kleine landen wilden meer macht, het idee om ze voor het EK en WK in voorrondes te elimineren wisten ze te blokkeren.

Sportief leek de Europese voetbalwereld op zijn kop te staan. Europees- en wereldkampioen Frankrijk scoorde op het WK 2002 geen enkele goal en werd door oud-kolonie Senegal vernederd. Ook Portugal moest vroegtijdig naar huis. Nederland haalde het toernooi niet eens en Italië kwam niet verder dan de kwartfinale, terwijl Duitsland plotseling weer (weliswaar door een gelukkige loting en met het nodige geluk) uit de crisis kwam en tot de finale reikte. Sterren als Zidane, Figo, Totti en Kluivert leken verbleekt, waarbij de discussie oplaaide of de speelkalender te vol en de competities te zwaar waren.

Stemmen gingen op om de kleine landen voorrondes te laten spelen, waardoor de 'sterren' niet meer in actie hoefden te komen in onbetekenende partijtjes.

Bij de clubs heersten de Zuid-Europese landen. Na Bayern München in 2001 wonnen achtereenvolgens Real Madrid, AC Milan en FC Porto de Champions League.

De loting

Vijftig deelnemende landen, verdeeld over tien groepen van vijf, waardoor alle landen minder wedstrijden hoefden te spelen. De nummers twee hadden ook nog een kans zich via de play-offs plaatsen, zodat de meeste toptanden zich wel bij de laatste zestien konden voegen. Vooral in groep 2 (Denemarken, Roemenië, Noorwegen) en groep 8 (Bulgarije, Kroatië en België) waren drie redelijk gelijkwaardige landen bij elkaar ingedeeld en kon het nog spannend worden.

Kwalificatie (7 september 2002 – 19 november 2003)

50 deelnemers, verdeeld in 10 groepen. Winnaar direct naar eindronde met 16 landen.

De nummers twee spelen play-offs om de overige vijf plaatsen.

Gastland Portugal automatisch geplaatst.

Groep 1

07-09-02 Slovenië	- Malta	3-0 (1-0)
09-09-02 Cyprus	- Frankrijk	1-2 (1-1)
12-10-02 Frankrijk	- Slovenië	5-0 (2-0)
12-10-02 Malta	- Israël	0-2 (0-0)
16-10-02 Malta	- Frankrijk	0-4 (0-2)
20-11-02 Cyprus	- Malta	2-1 (0-0)

29-03-03	Cyprus	- Israël	1-1 (0-1)
29-03-03	Frankrijk	- Malta	6-0 (2-0)
02-04-03	Slovenië	- Cyprus	4-1 (4-1)
02-04-03	Israël	- Frankrijk	1-2 (1-2)
30-04-03	Malta	- Slovenië	1-3 (0-2)
30-04-03	Israël	- Cyprus	2-0 (0-0)
07-06-03	Israël	- Slovenië	0-0
07-06-03	Malta	- Cyprus	1-2 (0-1)
06-09-03	Frankrijk	- Cyprus	5-0 (3-0)
06-09-03	Slovenië	- Israël	3-1 (2-0)
10-09-03	Israël	- Malta	2-2 (1-0)
10-09-03	Slovenië	- Frankrijk	0-2 (0-1)
10-09-03	Cyprus	- Slovenië	2-2 (0-2)
10-10-03	Frankrijk	- Israël	3-0 (3-0)

1. Frankrijk	8	8	0	0	24	29-2
2. Slovenië*	8	4	2	2	14	15-12
3. Israël	8	2	3	3	9	9-11
4. Cyprus	8	2	2	4	8	9-18
5. Malta	8	0	1	7	1	5-24

* naar play-offs

De gouden jaren van Frankrijk leken voorbij. Na de deceptie in Japan/ Zuid-Korea moest Frankrijk zich weer opladen voor de kwalificatie van de Euro 2004. Jacques Santini loste Roger Lemerre af als coach. De loting was hem goedgezind in de poging de wereldmacht te heroveren. De kern van het topteam van weleer stond er nog met o.a. Zidane, Henry, Desailly, Trézéguet, Vieira en Wiltord.

Santini kreeg zijn team weer aan het voetballen; de suprematie van Frankrijk was overweldigend. Alle acht partijen werden gewonnen. De eerste zege was nog de meest moeizame. Op Cyprus kon een 1-0 achterstand maar net worden omgezet in 1-2. Hetzelfde gebeurde bij de uitwedstrijd tegen Israël, die overigens in Palermo werd afgewerkt.

Voor de rest was het *gallery play* voor het eliteteam. Zo droop de nummer twee Slovenië in het Stade de France in Parijs met 5-0 af. Zidane was weer in topvorm. Frankrijk scoorde in totaal 29 doelpunten, waarvan Henry en Trézéguet ieder zes voor hun rekening namen.

De beslissing bij de bezetting van de tweede plaats, van belang voor de play-offs, viel in de onderlinge potjes tussen Israël en Slovenië. Israël was in het nadeel, omdat door de onzekere situatie in eigen land de thuiswedstrijden elders gespeeld werden. De UEFA had zich heel wat op de hals gehaald door de toelating van het land uit het Midden-Oosten. De thuiswedstrijd tegen Slovenië in het Turkse Antalya eindigde in 0-0. Slovenië greep zijn kans in Ljubljana waar het Israël met 3-1 opzij zette. Daarna hadden de Slovenen aan een gelijkspel op Cyprus genoeg voor de tweede plaats. Daarmee revancheerden Zahovic en de zijnen zich voor de zwakke vertoning op het WK 2002.

Groep 2

07-09-02	Noorwegen	- Denemarken	2-2 (0-1)	
07-09-02	Bosnië-Herzegovina	- Roemenië	0-3 (0-3)	
12-10-02	Denemarken	- Luxemburg	2-0 (0-0)	
12-10-02	Roemenië	- Noorwegen	0-1 (0-0)	
16-10-02	Noorwegen	- Bosnië-Herzegovina	2-0 (2-0)	
16-10-02	Luxemburg	- Roemenië	0-7 (0-4)	3x Contra
29-03-03	Bosnië-Herzegovina	- Luxemburg	2-0 (0-0)	
29-03-03	Roemenië	- Denemarken	2-5 (1-1)	
02-04-03	Luxemburg	- Noorwegen	0-2 (0-0)	
02-04-03	Denemarken	- Bosnië-Herzegovina	0-2 (0-2)	
07-06-03	Denemarken	- Noorwegen	1-0 (1-0)	
07-06-03	Roemenië	- Bosnië-Herzegovina	2-0 (0-0)	
11-06-03	Luxemburg	- Denemarken	0-2 (0-1)	
11-06-03	Noorwegen	- Roemenië	1-1 (0-0)	
06-09-03	Bosnië-Herzegovina	- Noorwegen	1-0 (0-0)	
06-09-03	Roemenië	- Luxemburg	4-0 (3-0)	
10-09-03	Luxemburg	- Bosnië-Herzegovina	0-1 (0-1)	
10-09-03	Denemarken	- Roemenië	2-2 (1-0)	
11-10-03	Noorwegen	- Luxemburg	1-0 (1-0)	
11-10-03	Bosnië-Herzegovina	- Denemarken	1-1 (1-1)	

1. Denemarken	8	4	3	1	15	15-9
2. Noorwegen*	8	4	2	2	14	9-5 (op basis van onderling resultaat tegen Roemenië)
3. Roemenië	8	4	2	2	14	21-9
4. Bosnië-Herzegovina	8	4	1	3	13	7-8
5. Luxemburg	8	0	0	8	0	0-21

Spanning in groep 2 tot op de laatste speeldag! Vier landen dongen naar de eerste twee plaatsen. Denemarken en Roemenië behoorden tot de kanshebbers, Noorwegen sinds de jaren negentig ook, maar dat Bosnië-Herzegovina ook nog volop kansen had voor plaatsing voor de eindronde was een grote verrassing. Daar zag het eerst niet naar uit, na twee nederlagen tegen Roemenië en Noorwegen. Niemand die in deze zware groep toen nog rekening hield met Bosnië-Herzegovina. Trainer Sliskovic wist met zijn team na een zuinige zege op Luxemburg voor een daverende verrassing te zorgen door Denemarken thuis te verslaan. Barbarez en Balic velden het vonnis over de Denen, die juist in een euforische stemming waren na een grote overwinning op Roemenië, dat als grootste concurrent gezien werd. De 2-5 kwam pas in de tweede helft tot stand, nadat de Denen eerst nog tegen een 2-1 achterstand gekeken had.

Roemenië had zich op zijn beurt op eigen terrein weer laten verrassen door Noorwegen door een laat doelpunt van Iversen. Zo wisselden de kansen in deze groep en viel de beslissing pas op de laatste twee speeldagen.

Stand: Denemarken 13 uit 6, Roemenië 13 uit 7, Bosnië-Herzegovina 12 uit 7, Noorwegen 11 uit 7 met de wetenschap dat bij gelijk eindigen de onderlinge resultaten telde.

Op de voorlaatste dag stond Denemarken – Roemenië op de kalender. Bij winst was Roemenië zeker van minimaal de tweede plaats. Pancu leek daar in de 71^e minuut voor te zorgen door de 1-2 aan te tekenen, maar Martin Laursen schoot Denemarken in de vijfde minuut van de blessuretijd naar de belangrijke gelijkmaker. Voor Roemenië betekende dat de vrijwel zekere uitschakeling, gezien het programma van de laatste dag. Op deze 11e oktober 2003 reisde Denemarken naar Bosnië-Herzegovina, maar deze finale werd niet zoals gebruikelijk in Zenica afgewerkt, maar moest op last van de UEFA en tot woede van trainer Sliskovic verplaatst worden naar Serajevo. De veiligheid was in Zenica niet te waarborgen. Denemarken, dat aan een gelijkspel voldoende had, nam na 12 minuten een voorsprong door Jörgensen. Zes minuten voor rust kopte Elvir Bolic een voorzet van Salihamidzic binnen, maar verder dan 1-1 kwamen de Bosniërs niet.

'Portugal' ging aan hun neus voorbij. Denemarken mocht voor de zesde achtereenvolgende maal wel deelnemen aan de eindronde, de tweede plaats en dus de play-offs was voor Noorwegen na een benauwde en gelukkige 1-0 winst op Luxemburg.

Groep 3

07-09-02 Oostenrijk	- Moldavië	2-0 (2-0)
07-09-02 Nederland	- Wit-Rusland	3-0 (2-0)
12-10-02 Moldavië	- Tsjechië	0-2 (0-0)
12-10-02 Wit-Rusland	- Oostenrijk	0-2 (0-0)
16-10-02 Oostenrijk	- Nederland	0-3 (0-3)
16-10-02 Tsjechië	- Wit-Rusland	2-0 (2-0)
29-03-03 Nederland	- Tsjechië	1-1 (1-0)
29-03-03 Wit-Rusland	- Moldavië	2-1 (1-1)
02-04-03 Tsjechië	- Oostenrijk	4-0 (2-0)
02-04-03 Moldavië	- Nederland	1-2 (1-1)
07-06-03 Moldavië	- Oostenrijk	1-0 (0-0)
07-06-03 Wit-Rusland	- Nederland	0-2 (0-0)
11-06-03 Tsjechië	- Moldavië	5-0 (1-0)
11-06-03 Oostenrijk	- Wit-Rusland	5-0 (1-0)
06-09-03 Nederland	- Oostenrijk	3-1 (1-1)
06-09-03 Wit-Rusland	- Tsjechië	1-3 (1-1)
10-09-03 Tsjechië	- Nederland	3-1 (2-0)
10-09-03 Moldavië	- Wit-Rusland	2-1 (1-0)
11-10-03 Oostenrijk	- Tsjechië	2-3 (0-1)
11-10-03 Nederland	- Moldavië	5-0 (1-0)

1. Tsjechië	8	7	1	0	22	23-5
2. Nederland*	8	6	1	1	19	20-6

3. Oostenrijk	8	3 0 5	9	12-14
4. Moldavië	8	2 0 6	6	5-19
5. Wit-Rusland	8	1 0 7	3	4-20

Twee landen maakten de dienst uit in groep 3: Tsjechië en Nederland. Twee landen die al enige jaren net onder de absolute top stonden, maar graag weer eens een titel wilden met hun sterke selectie. Beide ontbraken overigens op het WK 2002, Tsjechië had ook het WK 1998 gemist.

Bij Nederland was Dick Advocaat (eerst ook in dienst bij Glasgow Rangers) als bondscoach teruggehaald, nadat hij eerder Oranje met weinig succes op het WK 1994 (twee ontsnappingen tegen Saoedi-Arabië en Marokko) in de Verenigde Staten had geleid. Debutanten kregen bij hem weinig kans, de *kleine generaal* koos voor de gevestigde orde.

Van de andere drie landen ondervonden de twee favorieten weinig tegenstand, met name de 0-3 zege van Nederland in Oostenrijk maakte indruk. De 1-2 zege in Moldavië kwam voor de Hollanders met veel geluk tot stand. De Tsjechen maakten aan de hand van regisseur Pavel Nedved ook geen fouten, waardoor de onderlinge potjes tussen Tsjechië en Nederland beslissend waren voor de eerste plaats. In Rotterdam wist Tsjechië na een 1-0 voorsprong door Van Nistelrooy de stand op 1-1 te houden na de gelijkmaker van Koller.

In Praag maakten de Tsjechen op 10 september 2003 het karwei af door een duidelijke 3-1 zege op Nederland en daarmee namen de mannen van Karel Brückner revanche op de onterechte uitschakeling op Euro 2000. Edgar Davids zag in dit duel de rode kaart. Advocaat baarde opzien door Overmars en Van Nistelrooy te vervangen.

In de laatste wedstrijd moest Tsjechië tegen Oostenrijk in de slotminuten nog een 2-1 achterstand omzetten, maar van belang was dat eigenlijk niet meer. Nederland moest de eindronde zien te behalen middels de play-offs. Advocaat kreeg al flinke kritiek te verwerken; het spel was niet om aan te zien en volgens de media had hij de verwenne sterren die hem openlijk bekritiseerden niet in de hand. Fernando Ricksen verklaarde dat zeven spelers dronken waren geweest na het duel in Wit-Rusland. Pas in het slotduel tegen Moldavië (5-0) durfde Advocaat een verjonging aan door Robben, Sneijder en Van der Vaart op te stellen.

Oostenrijk richtte zich op Euro 2008, waarvoor het zich als mede-gastland al in december 2002 'kwalificeerde'.

Groep 4

07-09-02 San Marino	- Polen	0-2 (0-0)	
07-09-02 Letland	- Zweden	0-0	
12-10-02 Zweden	- Hongarije	1-1 (0-1)	
12-10-02 Polen	- Letland	0-1 (0-1)	
16-10-02 Hongarije	- San Marino	3-0 (0-0)	3x Gera (hattrick)
20-11-02 San Marino	- Letland	0-1 (0-0)	
29-03-03 Polen	- Hongarije	0-0	
02-04-03 Polen	- San Marino	5-0 (2-0)	
02-04-03 Hongarije	- Zweden	1-2 (0-1)	
30-04-03 Letland	- San Marino	3-0 (2-0)	
07-06-03 Hongarije	- Letland	3-1 (0-1)	
07-06-03 San Marino	- Zweden	0-6 (0-1)	3x Jonson
11-06-03 Zweden	- Polen	3-0 (2-0)	
11-06-03 San Marino	- Hongarije	0-5 (0-2)	
06-09-03 Letland	- Polen	0-2 (0-2)	
06-09-03 Zweden	- San Marino	5-0 (1-0)	
10-09-03 Polen	- Zweden	0-2 (0-2)	
10-09-03 Letland	- Hongarije	3-1 (2-0)	
11-10-03 Zweden	- Letland	0-1 (0-1)	
11-10-03 Hongarije	- Polen	1-2 (0-1)	

1. Zweden	8	5 2 1	17	19-3
2. Letland*	8	5 1 2	16	10-6
3. Polen	8	4 1 3	13	11-7
4. Hongarije	8	3 2 3	11	15-9
5. San Marino	8	0 0 8	0	0-30

Favoriet Zweden begon matig met twee gelijke spelen in deze toch niet al te zware groep. Het team van het trainersduo Söderberg/Lagerbäck herstelde zich in de derde wedstrijd tegen Hongarije, niet in het minst dankzij de terugkeer van Henrik Larsson. Allbäck (ex-Heerenveen?) scoorde beide treffers, Hongarije kwam niet verder dan een goal van Kristian Lisztes. De *Magyaren* hadden zich al sinds 1972 niet meer gekwalificeerd voor een EK-eindronde, maar leken in deze groep mee te doen voor de tweede plaats.

Zweden bond na Hongarije ook San Marino (6-0 en 5-0) en Polen (3-0 en 2-0) aan de zegekar, waardoor de plaats bij de laatste zestien op de voorlaatste dag al vast stond. Ze konden zich zelfs een nederlaag in het slotduel tegen Letland permitteren.

Letland had in de voorlaatste wedstrijd ook al Hongarije met 3-1 verslagen en passeerde daarmee de Hongaren, dat zich echter nog voor de tweede plaats ging, mits het van Polen van en Zweden de sportieve plicht deed tegen Letland. Het mocht niet zo zijn. De Pool Niedzielan (NEC Nijmegen) boorde met twee doelpunten alle hoop de grond in en Hongarije moest met 1-2 het hoofd buigen. Topschutter Maris Verpakovskis zorgde voor een sensatie door zijn treffer in Stockholm, daarmee de tweede plaats voor Letland veilig stellend, al hielp Allbäck in de laatste minuut een handje door een penalty ver naast te schieten. Daarmee was Letland het eerste Baltische land dat kans maakte op een eindronde!

Groep 5

07-09-02	Faeröer	- Schotland	2-2 (2-0)
07-09-02	Litouwen	- Duitsland	0-2 (0-1)
12-10-02	IJsland	- Schotland	0-2 (0-1)
12-10-02	Litouwen	- Faeröer	2-0 (2-0)
16-10-02	Duitsland	- Faeröer	2-1 (1-1)
16-10-02	IJsland	- Litouwen	3-0 (0-0)
29-03-03	Schotland	- IJsland	2-1 (1-0)
29-03-03	Duitsland	- Litouwen	1-1 (1-0)
02-04-03	Litouwen	- Schotland	1-0 (0-0)
02-04-03	Schotland	- Duitsland	1-1 (0-1)
07-06-03	IJsland	- Faeröer	2-1 (0-0)
11-06-03	Faeröer	- Duitsland	0-2 (0-0)
11-06-03	Litouwen	- IJsland	0-3 (0-0)
20-08-03	Faeröer	- IJsland	1-2 (0-1)
06-09-03	Schotland	- Faeröer	3-1 (2-1)
06-09-03	IJsland	- Duitsland	0-0
10-09-03	Faeröer	- Litouwen	1-3 (1-1)
10-09-03	Duitsland	- Schotland	2-1 (1-0)
11-10-03	Schotland	- Litouwen	1-0 (0-0)
11-10-03	Duitsland	- IJsland	3-0 (1-0)

1. Duitsland	8	5	3	0	18	13-4
2. Schotland*	8	4	2	2	14	12-8
3. IJsland	8	4	1	3	13	11-9
4. Litouwen	8	3	1	4	7	7-11
5. Faeröer	8	0	1	7	1	7-18

Duitsland leek de crisis overwonnen te hebben, na de even verrassende als gelukkige finaleplaats op het WK 2002. Al snel in de ogenschijnlijk gemakkelijke kwalificatiereeks bleek dat trainer Rudi Völler het lek nog niet helemaal boven had. Van de schapenherders van de Faeröer-eilanden kon onder hoongelach van 36.000 supporters in Hannover maar nipt met 2-1 worden gewonnen. Dieptepunt was de gelijkmaker in de 45^e minuut door een eigen doelpunt van Friedrich en de amateurs hadden nog pech met een schot tegen de paal. Net als het voormalige West-Duitsland had ook Duitsland dikwijls moeite met de kleintjes.

Plaatsing voor Portugal kwam zelfs in gevaar, na de hierna volgende remises tegen Litouwen, IJsland en Schotland, met in de regel dramatisch spel. De Duitse coach reageerde geïrriteerd op kritiek uit eigen land. Zoals vaker hervond *die Mannschaft* zich in de beslissende wedstrijd, thuis tegen Schotland. De Schotten was het tegen Faeröer nog slechter vergaan door een 2-2 gelijkspel, waarbij zelfs een 2-0 achterstand moest worden weggewerkt. In Litouwen werd verloren, maar tegen de concurrent voor de tweede plaats, IJsland, werd keurig twee keer gewonnen. Door het knoeiwerk van

Duitsland hadden de Schotten bij winst in Dortmund zelfs nog kans op de groepszege, maar zover lieten de Duitsers het niet komen. Bobic en lichtpunt Ballack (strafschop) zorgden voor de 2-0, waarna McCann de spanning terugbracht, maar een sensatie bleef uit.

Duitsland was daarmee nog steeds niet zeker van de eindronde, omdat ook IJsland slechts twee punten achter lag, waarbij Duitsland van geluk mocht spreken dat in Reykjavik een 0-0 over de streep geholpen was. In Hamburg maakte Duitsland aan alle onzekerheid een eind door een duidelijke 3-0 zege op IJsland, dat met veel op het vasteland spelende profs (Gudjonsson, Sigurdsson), geen 'kleintje' meer bleek te zijn. Door de nederlaag kon Schotland hun noorderburen net voorbijstreven en zich voor de play-offs plaatsen.

De eerste plaats was voor de Duitsers, maar favoriet waren ze geenszins.

Groep 6

07-09-02 Griekenland	- Spanje	0-2 (0-1)
07-09-02 Armenië	- Oekraïne	2-2 (0-2)
12-10-02 Spanje	- Noord-Ierland	3-0 (1-0)
12-10-02 Oekraïne	- Griekenland	2-0 (0-0)
16-10-02 Griekenland	- Armenië	2-0 (1-0)
16-10-02 Noord-Ierland	- Oekraïne	0-0
29-03-03 Armenië	- Noord-Ierland	1-0 (0-0)
29-03-03 Oekraïne	- Spanje	2-2 (0-1)
02-04-03 Noord-Ierland	- Griekenland	0-2 (0-1)
02-04-03 Spanje	- Armenië	3-0 (0-0)
07-06-03 Spanje	- Griekenland	0-1 (0-1)
07-06-03 Oekraïne	- Armenië	4-3 (1-1)
11-06-03 Noord-Ierland	- Spanje	0-0
11-06-03 Griekenland	- Oekraïne	1-0 (0-0)
06-09-03 Armenië	- Griekenland	0-1 (0-1)
06-09-03 Oekraïne	- Noord-Ierland	0-0
10-09-03 Noord-Ierland	- Armenië	0-1 (0-1)
10-09-03 Spanje	- Oekraïne	2-1 (0-0)
11-10-03 Griekenland	- Noord-Ierland	1-0 (0-0)
11-10-03 Armenië	- Spanje	0-4 (0-1)

1. Griekenland	8	6	0	2	18	8-4
2. Spanje*	8	5	2	1	17	16-4
3. Oekraïne	8	2	4	2	10	11-10
4. Armenië	8	2	1	5	7	7-16
5. Noord-Ierland	8	0	3	5	3	0-8

Na het WK 1992 was bij Spanje Inaki Saez aangesteld als coach. Hij had veel succes gehad met jeugdteams en voert ook bij het nationale elftal een verjonging in.

In de eerste vier wedstrijden leek alles volgens schema te verlopen. Spanje won direct in Griekenland en daarna ook van Noord-Ierland. Een gelijkspelletje tegen Oekraïne leek niet dramatisch, en na de overwinning op Armenië stond Spanje al vier punten voor op Oekraïne en Griekenland, dat de eerste twee wedstrijden verloren had.

De ommekeer met verstrekende gevolgen voor Europa kwam in de wedstrijd Spanje – Griekenland. De Duitse coach Otto Rehhagel, die voorheen furore had gemaakt bij Werder Bremen, wist van zijn selectie met individualisten een sterk collectief te maken, dat in Zaragoza een sensationele 0-1 zege uit het vuur wist te slepen, de enige treffer kwam van Giannakopoulos. Deze overwinning gaf zoveel vertrouwen dat de Grieken ook de resterende drie duels met 1-0 wisten te winnen, ze leken er patent op te hebben...

Nog leek er voor het sterrenensemble van Raúl c.s. niets aan de hand door een punt voorsprong en het betere onderlinge resultaat. Op 11 juni 2003 ging het mis tegen het armetierige Noord-Ierland dat geen enkele goal wist te produceren in deze kwalificatiereeks. Spanje wist in Belfast echter ook niet te scoren, waardoor het plotseling op een punt achterstand kwam en afhankelijk was van puntverlies van de Grieken. Zij wisten in de slotwedstrijd thuis tegen Noord-Ierland wederom de 1-0 winst te behalen, zij het middels een penalty van Vassilios Tsartas. Na de moeizame start was er veel kritiek geweest op Rehhagel, maar hij had vertrouwen gehad in zijn team en een historisch succes afgedwongen. Griekenland mocht dus, na 1980, voor de tweede maal

naar een EK-eindronde, waar het ongetwijfeld na de groepswedstrijden weer snel huiswaarts zou keren. Dacht Europa... Spanje was door de tweede plaats veroordeeld tot het spelen van play-offs.

Groep 7

07-09-02	Turkije	- Slowakije	3-0 (2-0)
08-09-02	Liechtenstein	- Macedonië	1-1 (0-1)
12-10-02	Slowakije	- Engeland	1-2 (1-0)
12-10-02	Macedonië	- Turkije	1-2 (1-1)
16-10-02	Turkije	- Liechtenstein	5-0 (3-0)
16-10-02	Engeland	- Macedonië	2-2 (2-2)
29-03-03	Liechtenstein	- Engeland	0-2 (0-1)
29-03-03	Macedonië	- Slowakije	0-2 (0-1)
02-04-03	Engeland	- Turkije	2-0 (0-0)
02-04-03	Slowakije	- Liechtenstein	4-0 (1-0)
07-06-03	Slowakije	- Turkije	0-1 (0-1)
07-06-03	Macedonië	- Liechtenstein	3-1 (1-1)
11-06-03	Engeland	- Slowakije	2-1 (0-1)
11-06-03	Turkije	- Macedonië	3-2 (1-2)
06-09-03	Liechtenstein	- Turkije	0-3 (0-2)
06-09-03	Macedonië	- Engeland	1-2 (1-0)
10-09-03	Engeland	- Liechtenstein	2-0 (0-0)
10-09-03	Slowakije	- Macedonië	1-1 (1-0)
11-10-03	Turkije	- Engeland	0-0
11-10-03	Liechtenstein	- Slowakije	0-2 (0-1)

1. Engeland	8	6	2	0	20	14-5
2. Turkije*	8	6	1	1	19	17-5
3. Slowakije	8	3	1	4	10	11-9
4. Macedonië	8	1	3	4	6	11-14
5. Liechtenstein	8	0	1	7	1	2-22

Het lot had Engeland en Turkije tot elkaar veroordeeld, tot schrik van beide landen en de UEFA. In april 2000 waren bij de Champions League-wedstrijd tussen Galatasaray en Leeds United twee Engelse supporters met een mes gestoken met als gevolg ongeregelde heden en bekoelde betrekkingen tussen beide landen.

De beslissende wedstrijd tussen de landen werd bewaard tot het laatst. Daarvoor gingen de twee favorieten gelijk op en speelden Slowakije, Liechtenstein en Macedonië geen rol. Turkije was na het bereiken van de EK-eindrondes in 1996 en 2000, de grote sensatie van het WK 2002. In Japan/Zuid-Korea werd een eervolle derde plaats bereikt.

Grote scores werden in deze groep niet bereikt en Liechtenstein wist weer een puntje te veroveren, dit keer tegen Macedonië. In Manchester wisten de elf uit het vorstendom de score voor 64.000 toeschouwers (twee maal zo veel als het aantal inwoners) de score tot 2-0 beperkt te houden; een prestatie die als een overwinning gevierd werd.

Slowakije kon nog niet in de schaduw staan bij Tsjechië, het land waar het vroeger mee verenigd was en wel successen boekte. De vier duels tegen Engeland en Turkije gingen alle verloren. Na racistische misdragingen van Slowaakse supporters tegen Engeland moest de thuiswedstrijd tegen Liechtenstein zonder publiek worden gespeeld.

De grootste verrassing was het puntverlies van Engeland thuis tegen Macedonië (topscorer Hristov), waarbij zowel Beckham als Gerrard een achterstand ongedaan maakte. Doelman Seamann ging in dit duel opzichtig in de fout en kondigde direct zijn afscheid aan.

De onderlinge wedstrijden tussen Engeland en Turkije moesten de beslissing brengen. In Sunderland kreeg Engeland de Turken in het laatste kwartier op de knieën door treffers van Vassell en een strafschoep van Beckham. Engeland ging met een punt voorsprong naar de gevreesde topper op 11 oktober 2003 in Istanboel. Het rommelde bij de nationale ploeg. Coach Eriksson was na een vermeende liefdesrelatie met een Zweedse journaliste verwickeld in een media-schandaal en Rio Ferdinand kreeg een schorsing voor onbepaalde tijd aan zijn broek, omdat hij niet verscheen op een dopingcontrole. Onder strenge veiligheidsmaatregelen bleven nieuwe ongeregelde heden uit en in het veld wist scheidsrechter Collina de wedstrijd in goede banen te leiden, waarbij hij een dreigend opstootje tussen Beckham en Alpay al in de kiem smoorde. Beckham miste een strafschoep, maar omdat Turkije toch wat van de glans verloren had bleef de topper

doelpuntloos en mocht Engeland zich opmaken voor de eindronde in Portugal. Turkije moest hetzelfde alsnog via de achterdeur zien te bereiken.

Groep 8

07-09-02 België	- Bulgarije	0-2 (0-1)
07-09-02 Kroatië	- Estland	0-0
12-10-02 Andorra	- België	0-1 (0-0)
12-10-02 Bulgarije	- Kroatië	2-0 (2-0)
16-10-02 Estland	- België	0-1 (0-1)
16-10-02 Bulgarije	- Andorra	2-1 (1-0)
29-03-03 Kroatië	- België	4-0 (1-0)
29-03-03 Estland	- Bulgarije	0-0
02-04-03 Kroatië	- Andorra	2-0 (2-0)
02-04-03 Andorra	- Estland	0-2 (0-1)
07-06-03 Bulgarije	- België	2-2 (0-1)
07-06-03 Estland	- Andorra	2-0 (2-0)
11-06-03 Estland	- Kroatië	0-1 (0-0)
11-06-03 België	- Andorra	3-0 (2-0)
06-09-03 Bulgarije	- Estland	2-0 (1-0)
06-09-03 Andorra	- Kroatië	0-3 (0-2)
10-09-03 België	- Kroatië	2-1 (2-1)
10-09-03 Andorra	- Bulgarije	0-3 (0-2)
11-10-03 Kroatië	- Bulgarije	1-0 (0-0)
11-10-03 België	- Estland	2-0 (1-0)

1. Bulgarije	8	5	2	1	17	13-4
2. Kroatië*	8	5	1	2	16	12-4 (op basis van onderling resultaat tegen België)
3. België	8	5	1	2	16	11-9
4. Estland	8	2	2	4	8	4-6
5. Andorra	8	0	0	8	0	1-18

Kroatië was na het bereiken van EK 1996, WK 1998 (3^e plaats) en WK 2002 de favoriet in deze groep, maar had geduchte concurrentie van Bulgarije en België, dat een redelijke WK (tweede ronde) achter de rug had. Bulgarije begon sterk met een gelukkige zege in België, gevolgd door winst tegen Kroatië. Kroatië en België wonnen in de onderlinge duels elk hun thuiswedstrijd, waardoor Bulgarije (topscorer Berbatov) na remises tegen Estland en België al in de voorlaatste wedstrijd tegen Andorra zich verzekerde van een plaats bij de laatste zestien.

De strijd om plaats twee was tot het eind spannend. Kroatië bracht Bulgarije de eerste nederlaag toe, waardoor het alsnog gelijk eindigde met België (topscorer Wesley Sonck) en op basis van het onderlinge resultaat aan de play-offs mocht deelnemen.

Voor België waren de druiven zuur. Na een slecht begin had het zich goed hersteld, maar de vroege 4-0 nederlaag tegen Kroatië brak hen uiteindelijk op.

Groep 9

Servië-Montenegro heette tot februari 2003 Joegoslavië, hieronder Joegoslavië II genoemd, omdat het heel andere landsgrenzen had dan het oude Joegoslavië.

07-09-02 Azerbeidzjan	- Italië	0-2 (0-1)	
07-09-02 Finland	- Wales	0-2 (0-1)	
12-10-02 Finland	- Azerbeidzjan	3-0 (1-0)	
12-10-02 Italië	- Joegoslavië II	1-1 (1-1)	
16-10-02 Wales	- Italië	2-1 (1-1)	
16-10-02 Joegoslavië II	- Finland	2-0 (0-0)	
20-11-02 Azerbeidzjan	- Wales	0-2 (0-1)	
12-02-03 Servië-Montenegro	- Azerbeidzjan	2-2 (1-0)	
29-03-03 Italië	- Finland	2-0 (2-0)	
29-03-03 Wales	- Azerbeidzjan	4-0 (3-0)	
07-06-03 Finland	- Servië-Montenegro	3-0 (2-0)	
11-06-03 Finland	- Italië	0-2 (0-1)	
11-06-03 Azerbeidzjan	- Servië-Montenegro	2-1 (0-1)	
20-08-03 Servië-Montenegro	- Wales	1-0 (0-0)	
06-09-03 Azerbeidzjan	- Finland	1-2 (0-0)	
06-09-03 Italië	- Wales	4-0 (0-0)	3x Inzaghi (hattrick)
10-09-03 Wales	- Finland	1-1 (1-0)	
10-09-03 Servië-Montenegro	- Italië	1-1 (0-1)	
11-10-03 Italië	- Azerbeidzjan	4-0 (2-0)	
11-10-03 Wales	- Servië-Montenegro	2-3 (1-1)	

1. Italië	8	5	2	1	17	17-4
2. Wales*	8	4	1	3	13	13-10
3. Servië-Montenegro	8	3	3	2	12	11-11
4. Finland	8	3	1	4	10	9-10
5. Azerbeidzjan	8	1	1	6	4	5-20

De Balkanoorlog had nog steeds zijn uitwerking op voetballend Joegoslavië, dat vanaf februari 2003 officieel als Servië-Montenegro verder ging. De start was nog goed, een gelijkspel uit tegen Italië en winst op Finland. Als Servië-Montenegro ging het mis. Thuis 2-2 tegen het zwakke Azerbeidzjan, gevolg door verlies tegen Finland en Azerbeidzjan. Favoriet Italië, dat op het WK verrassend was uitgeschakeld door Zuid-Korea, had meer te duchten van Wales, dat onder legende Mark Hughes sensationeel na vier gewonnen wedstrijden fier bovenaan stond. Vooral de zege op Italië deed de hoop herleven eindelijk een EK-eindronde te halen. Daarna stortte het team met Ryan Giggs, Gary Speed, Davies en Bellamy in en wist niet meer te winnen. Van Servië-Montenegro werd verloren, waarna in Italië de koppositie uit handen gegeven moest worden. In Milaan kondende Welshmen in de eerste helft nog gelijke tred houden, maar na rust kwamen de Italianen op stoom met een hattrick van Inzaghi. Del Piero bepaalde de eindstand op 4-0. Coach Trapattoni had zijn team na het slechte begin (gepaard met de gebruikelijke kritiek) op tijd in vorm gekregen. De uiteindelijke plaatsing voor Portugal werd in de laatste wedstrijd afgedwongen na een 4-0 zege op Azerbeidzjan.

Wales werd toch nog tweede, daarvoor was dat ene puntje thuis tegen Finland genoeg. Het bereiken van de play-offs werd als het grootste succes beschouwd sinds de kwartfinale voor de EK 1976.

Van Finland was in deze groep meer verwacht. Met het beste teams sinds decennia dachten de Finnen aanspraak te mogen maken op minimaal de tweede plaats, maar dat streven stond al na de eerste nederlaag tegen Wales op de tocht.

Groep 10

07-09-02 Rusland	- Ierland	4-2 (2-0)	
08-09-02 Zwitserland	- Georgië	4-1 (1-0)	
12-10-02 Albanië	- Zwitserland	1-1 (0-1)	
16-10-02 Ierland	- Zwitserland	1-2 (0-1)	
16-10-02 Rusland	- Albanië	4-1 (2-1)	
29-03-03 Albanië	- Rusland	3-1 (1-0)	
29-03-03 Georgië	- Ierland	1-2 (0-1)	
02-04-03 Albanië	- Ierland	0-0	
02-04-03 Georgië	- Zwitserland	0-0	
30-04-03 Georgië	- Rusland	1-0 (1-0)	
07-06-03 Ierland	- Albanië	2-1 (1-1)	
07-06-03 Zwitserland	- Rusland	2-2 (2-1)	
11-06-03 Ierland	- Georgië	2-0 (1-0)	
11-06-03 Zwitserland	- Albanië	3-2 (2-1)	
06-09-03 Georgië	- Albanië	3-0 (3-0)	
06-09-03 Ierland	- Rusland	1-1 (1-1)	
10-09-03 Albanië	- Georgië	3-1 (0-0)	
10-09-03 Rusland	- Zwitserland	4-1 (2-1)	3x Bulykin
11-10-03 Rusland	- Georgië	3-1 (2-1)	
11-10-03 Zwitserland	- Ierland	2-0 (1-0)	

1. Zwitserland	8	4	3	1	15	15-11
2. Rusland*	8	4	2	2	14	19-12
3. Ierland	8	3	2	3	11	10-11
4. Albanië	8	2	2	4	8	11-15
5. Georgië	8	2	1	5	7	8-14

Geen echte topfavoriet in groep 10, waarbij Zwitserland, Ierland en Rusland gelijke kansen werden toegedicht. Alle drie hadden Euro 2000 gemist (WK 2002?) en zaten bepaald niet in hun beste jaren.

Ierland was al snel kansloos voor de groepszege na nederlagen tegen Rusland en Zwitserland. Na dit tweede verlies vloog coach Mick McCarthy de laan uit. Zelfs in Albanië, ook al was dat niet meer zo zwak als vroeger, kwamen de Ieren niet verder dan 0-0.

De strijd ging dus vooral tussen Rusland en Zwitserland. De Zwitsers wilden na de toewijzing als mede-gastland voor Euro 2008 ook graag kwalificatie voor de eindronde in 2004 afdwingen. Trainer Jacob Kuhn, die daarvoor lang FC Zürich onder zijn hoede had, maakte schoon schip en zette Chapuisat, Sforza en Henchoz aanvankelijk uit de selectie. Chapuisat en Henchoz keerden later terug. Vooral aan de hand van Frei wisten de Zwitsers zich al snel een goede uitgangspositie te verwerven. Weliswaar werd na de zeges op Ierland en Georgië gelijkgespeeld in Georgië, maar Rusland bewees dat de topjaren voorbij waren door nederlagen tegen de zwakke broeders Albanië en Georgië. De successen van de Sovjet-Unie konden na het uiteenvallen van het land niet meer herhaald worden.

De spanning kwam op de voorlaatste speeldag terug, door de 4-1 winst van Rusland op Zwitserland. Held van de dag was Bulykin (??) die drie treffers voor zijn rekening nam. De Zwitsers mochten toch voor de tweede maal naar een EK-eindronde door de laatste wedstrijd tegen Ierland te winnen. Rusland wist op die dag de tweede plaats te veroveren door een 3-1 overwinning op Georgië.

Play-offs

Tien landen speelden play-offs om 5 plaatsen. Bij gelijk eindigen in punten telden de uitgescoorde doelpunten dubbel. De winnaar na de uit- en thuiswedstrijd ging naar de eindronde in Portugal. De toplanden Spanje, Nederland, Kroatië, Rusland en Turkije ontlieden elkaar, hetgeen weer eens voeding gaf aan het idee dat de lotingen steeds gemanipuleerd werden

15-11-03 Letland - Turkije 1-0 (1-0)
19-11-03 Turkije - **Letland** 2-2 (1-0)

Turkije mocht zich net als voor Euro 2000 kwalificeren via de play-offs en de nummer drie van de wereld zou weinig moeite hebben met het jonge Letland, dat nog weinig successen kende. De Letten wisten de thuiswedstrijd verrassend met 1-0 te winnen door een doelpunt van de Letse ster Maris Verpakovskis. In de heksenketel van Turkije zou deze vergissing wel rechtgezet worden. Na doelpunten van İlhan en Hakan Sükür leek er dan ook niets meer aan de hand voor de Turken. Letland kwam echter op sensationele wijze terug door treffers van Laizans en Verpakovskis, die daarmee uitgroeide tot een volksheld. De grootste verrassing van de play-offs was een feit. Letland mocht debuten bij een EK, Turkije viel terug van derde in de wereld naar de Derde Wereld, aldus een krant uit Istanboel.

15-11-03 Kroatië - Slovenië 1-1 (1-1)
19-11-03 Slovenië - **Kroatië** 0-1 (0-0)

Slovenië had in de play-offs voor Euro 2000 Oekraïne weten te verrassen en opnieuw werd de tegenstander hoger aangeslagen. Toch leek het de Slovenen wederom te lukken de eindronde te halen na het knappe gelijkspel in Zagreb. In de thuiswedstrijd in Ljubljana wisten Zahovic & Co het huzarenstukje niet te herhalen. Net als in de thuiswedstrijd produceerde de naar AS Monaco getrokken Dado Prso de enige Kroatische treffer, maar ditmaal wist Slovenië daar niets tegenover te stellen. Kroatië mocht dus na 1996 voor de tweede maal naar de EK-eindronde.

15-11-03 Rusland - Wales 0-0
19-11-03 Wales - **Rusland** 0-1 (0-1)

Wales had nog nimmer de eindronde van een EK behaald; in 1976 waren ze er nog het dichtste bij, maar na een slagveld tegen Joegoslavië moesten ze toen in de kwartfinale het onderspit delven. Vol goede hoop en enthousiasme begonnen ze aan de thuiswedstrijd na de bevredigende 0-0 in Moskou. Rusland was niet meer het sterke voetballand van weleer en leek te pakken. De 73.000 toeschouwers in Cardiff zagen hun nationale team weer in het zicht van de haven stranden. Jevsejev scoorde in de 22^e minuut de 0-1, waarna de Welshmen tevergeefs probeerden alsnog twee goals te scoren. Zodoende bleef het bij dat ene hoogtepunt in de voetbalhistorie van Wales, daterend uit 1958 toen op het WK in Zweden de kwartfinale werd bereikt. Rusland daarentegen mocht in Portugal gaan proberen de oude glorie van de Sovjet-Unie te laten herleven, maar van een favorietenrol was geen sprake.

15-11-03 Spanje - Noorwegen 2-1 (1-1)
19-11-03 Noorwegen - **Spanje** 0-3 (0-1)

Spanje had het niet getroffen met Noorwegen als tegenstander, dat op Euro 2000 met verdedigend spel Spanje de baas was geweest (0-1). In Valencia leek uitschakeling voor Spanje dichtbij na de snelle 0-1 van Iversen. Raúl scoorde even later de gelijkmaker (zijn zevende in deze kwalificatie), waarna Baraja vijf minuten voor tijd de zo belangrijke winnende 2-1 liet aantekenen. Hierdoor moesten de Noren in Oslo offensief spelen en risico's nemen en dat was nooit hun sterkste punt. Spanje maakte dankbaar gebruik van de geboden ruimte en counterde rustig naar een overtuigende 0-3 overwinning, en veroverde daarmee voor de zevende maal een plaats bij de besten van Europa.

15-11-03 Schotland - Nederland 1-0 (1-0)
19-11-03 **Nederland** - Schotland 6-0 (3-0) 3x Van Nistelrooy

Na een wanvertoning in Glasgow daalde nog meer kritiek op bondscoach Advocaat neer. Met 1-0 moest de zwalkende Nederlandse ploeg hun meerdere erkennen in de veel feller strijdende Schotten, getraind door Berti Vogts. McFadden zorgde voor de enige treffer.

In Amsterdam zette Nederland de zaak recht. De Schotse ploeg werd onder aanvoering van de jonge Ajacied Wesley Sneijder compleet van de mat gespeeld. Ruud van Nistelrooy eiste een hoofdrol op met drie doelpunten. Met 6-0 kwam Oranje van de hel in de hemel en werd direct tot favoriet gebombardeerd, net als in 1992, 1996 en 2000...

EURO 2004

Eindronde in Portugal

Deelnemende landen

Denemarken (7), Engeland (7), Nederland (7), Spanje (7), Frankrijk (6), Italië (6), Duitsland (4), Portugal (4), Tsjechië (3), Zweden (3), Bulgarije (2), Griekenland (2), Kroatië (2), Rusland (2), Zwitserland (2), Letland (1),

Tien van de zestien landen waren in 2000 ook aanwezig. Letland debuteerde.

Belangrijkste afwezigen: Roemenië, Turkije en Joegoslavië (Servië)

Organisatie: 16 deelnemende landen, vier groepen van vier, eerste twee naar kwartfinale.

Het gastland

De UEFA bewees dat de eindrondes niet alleen voor de 'grote' landen waren. Na Nederland/België in 2000 was nu Portugal aan de beurt voor de organisatie. Het land kreeg daardoor flinke impulsen voor verbetering van stadions en infrastructuur. De verrassende uitverkiezing bracht wel problemen met zich mee. De tijd was kort om tien geschikte stadions te bouwen of te renoveren. Waar moest het geld vandaan komen in het niet al te rijke en zeer bureaucratische land en hoe zouden de stadions in Aveiro, Faro en Leiria gevuld moeten worden, waar doorgaans amper meer dan 3000 toeschouwers op de tribunes plaatsnamen?

Na vele moeilijkheden en bouwstops lukte het Portugal toch de klus op tijd te klaren en te proberen de slogan *We love football* in de praktijk te brengen.

De stadions

Liefst tien stadions in Portugal, waarvan zes nieuw gebouwd en vier gerenoveerd, al waren drie ervan zo grondig dat het ook als nieuwbouw beschouwd kon worden. Alleen Estadio do Bessa in Porto was een echte renovatie.

Dat was ook wel nodig, want de meeste stadions verkeerden in deplorabele toestand. De meeste dateerden uit de jaren vijftig, hadden weinig comfort en capaciteit en voldeden bij lange na niet aan de UEFA-richtlijnen.

Tijdens de bouw en renovaties ondervonden de Portugezen veel problemen door bouwstops, bureaucratie, en financiële problemen. Infrastructurele problemen werden niet allemaal opgelost. In Aveiro was er bv. geen aansluiting op een autosnelweg.

De stadions zelf waren alle op tijd klaar en de meeste waren adembenemend mooi, de stadions Municipal in Coimbra en Bessa in Porto uitgezonderd.

De stadions in Coimbra, Faro, Aveiro en Leiria waren veel te groot naar de plaatselijke behoeften; en dat voor soms twee wedstrijden, terwijl ze na de EK nooit optimaal benut zouden worden. Bij andere eindrondes waren acht stadions gebruikelijk en dat had in Portugal de kosten ook aanmerkelijk kunnen drukken.

* Aveiro, Estadio de Municipal, 31.500 plaatsen, geopend 2003

2 wedstrijden: Tsjechië – Letland, Tsjechië – Nederland

* Braga, Estadio Municipal, 30.154 plaatsen, geopend 2003

2 wedstrijden: Bulgarije – Denemarken, Nederland – Letland

* Coimbra, Estadio Municipal, 31.017 plaatsen, geopend jaren 40 (2003)

2 wedstrijden: Zwitserland – Engeland, Frankrijk – Zwitserland

* Faro-Loulé, Estadio Algarve, 30.305 plaatsen, geopend 2004

3 wedstrijden: Rusland – Spanje, Griekenland – Rusland, kwartfinale Zweden – Nederland

* Guimaraes, Estadio Dom Afonso Henriques, 29.865 plaatsen, geopend 2003

- 2 wedstrijden: Italië – Denemarken, Italië – Bulgarije
- * Leiria, Estadio dr Magalhaes Pessoa, 29.869 plaatsen, geopend 2003
 - 2 wedstrijden: Kroatië – Zwitserland, Frankrijk – Kroatië
- * Lissabon, Estadio José Alvalade XXI, 46.955 plaatsen, geopend 2003
 - 5 wedstrijden: Zweden – Bulgarije, Portugal – Spanje, Duitsland – Tsjechië, kwartfinale Frankrijk – Griekenland, halve finale Portugal – Nederland
- * Lissabon, Estadio da Luz, 65.647 plaatsen, geopend 2003
 - 5 wedstrijden: Frankrijk – Engeland, Portugal – Rusland, Kroatië – Engeland, kwartfinale Portugal – Engeland, finale Portugal – Griekenland
- * Porto, Estadio do Bessa, 28.263 plaatsen, geopend 2003
 - 3 wedstrijden: Griekenland – Spanje, Letland – Duitsland, Denemarken – Zweden
- * Porto, Estadio do Dragao, 50.948 plaatsen, geopend 2003
 - 5 wedstrijden: Portugal – Griekenland, Duitsland – Nederland, Italië – Zweden, kwartfinale Tsjechië – Denemarken, halve finale Griekenland – Tsjechië

De ploegen/organisatie

Een veelbelovend eindtoernooi met attractief spelende ploegen als Portugal, Tsjechië, Frankrijk en Nederland met gevestigde sterren als Figo, Zidane, Beckham, Nedved, Raúl en Totti. Of zouden misschien nieuwe sterren ontstaan? Zouden beloftes als Rooney, Sneijder, Ronaldo of Ibrahimovic hun stempel kunnen drukken op het toernooi? Grootste favorieten waren Frankrijk (3:1 bij de bookmakers), Italië (4:1) en Portugal (13:2). Achteraan kwamen Letland (voor elke euro kreeg men 500 terug bij winst), Griekenland (80:1) en Kroatië (80:1).

Portugal was wel de grootste outsider. Luiz Felipe Scolari was ingehuurd om de titel te veroveren, tenslotte had hij Brazilië in 2002 ook naar de wereldtitel geleid. Voorafgaand aan het toernooi was het enthousiasme in eigen land groot, niet in het minst bij de vrouwen, vanwege de deelname van playboy Cristiano Ronaldo. Na de winst van Porto in de Champions league verkeerde het land helemaal in een voetbalroes.

Mooi weer, geen veiligheidsproblemen, alles wees op een schitterend toernooi.

Bij de loting vielen de confrontaties tussen Duitsland, Nederland en Tsjechië op, evenals die tussen Frankrijk en Engeland, en Portugal tegen Spanje.

De Golden Goal-regel was afgeschaft. Daarvoor in de plaats kwam de Silver Goal: na een doelpunt in de verlenging werd die verlengingsheft uitgespeeld.

In de doelen werden zwarte netten gehangen, maar dat bleek geen succes.

Groep A

Portugal – Griekenland 1-2 (0-1)

12 juni 2004 – Stadion do Dragao, Porto. Toeschouwers 48.761

7. Karagounis 0-1, 51. Basina 0-2 (strafschop), 90+3. Ronaldo 1-2

Scheidsrechter Colina (Italië)

Portugal: Ricardo, Paulo Ferreira, Jorge Andrade, Couto, Rui Jorge, Costinha (gk 21., 66. Nuno Gomes), Rui Costa (46. Deco), Maniche, Figo, Pauleta (gk 57.), Simao (46. Ronaldo)

Coach Scolari

Griekenland: Nikopolidis, Seitaridis (gk 76.), Dellas, Kapsis, Fyssas, Giannakopoulos (68. Nikolaidis), Zagorakis, Basinas, Karagounis (gk 39., 46. Katsouranis), Vryzas, Charisteas (74. Lakis)

Coach Rehagel

Na het openingslied *Forca* door Nelly Furtado kon eindelijk het toernooi beginnen, waar Portugal zo lang op had gewacht. Alleen in 1964 (Spanje), 1984 (Frankrijk) en 2000 (België) was de openingswedstrijd in een zege voor het thuisland geëindigd, maar de enthousiaste toeschouwers in het Drakenstadion waren vol goede hoop. Scheidsrechter Collina floot voor de aftrap en de *Roteiro* rolde voor het eerst. Tegenstander Griekenland zou niet meer zijn dan een aardig opwarmertje op weg naar de titel. Al snel kregen ze te maken met het ouderwetse doch simpele concept van Otto Rehhagels Griekse team: een gesloten achterhoede met daarachter ausputzer Dellas, ervoor stofzuiger Zagorakis. Ze verdedigden niet alleen, af en toe braken ze gevaarlijk uit en dat leverde al in de zevende minuut een doelpunt op, tot ontsteltenis van het stadion en gans Europa. Het was Giorgios Karagounis, wisselspeler bij Inter Milan, die Griekenland met een schot van

twintig meter de leiding bezorgde. Een kadoetje van rechtsback Paulo Ferreira, die de bal bij Karagounis had ingeleverd.

Portugal raakte daardoor flink in de war en viel vertwijfeld aan. Griekenland kreeg echter de beste kansen, maar Charisteas (reserve bij Werder Bremen) miste twee maal. Scolari wisselde in de rust de falende Simao en Rui Costa voor Ronaldo en Deco, maar juist Ronaldo veroorzaakte een strafschoep na een overtreding op Seitaridis. Angelos Basinas verzilverde dit buitenkansje feilloos.

Na de 0-2 was de paniek in het Portugese kamp groot. Door de hechte Griekse defensie was bijna geen doorkomen aan. Pas in blessuretijd lukte het Ronaldo met een kopbal uit een corner van Figo te scoren, maar de eerste sensatie was een feit. Had iedereen hier zo lang op gewacht?

Spanje – Rusland 1-0 (0-0)

12 juni 2004 – Stadion do Algarve, Faro-Loulé. Toeschouwers 28.182

60. Valeron 1-0

88. rode kaart Scharonov (Rusland), 2e gele kaart

Scheidsrechter Meier (Zwitserland)

Spanje: Casillas, Puyol, Marchena (gk 66.), Helguera, Raúl Bravo, Albelda (gk 85.), Baraja (gk 43., 59. Xabi Alonso), Etxebarria, Vicente, Raúl (78. Torres), Morientes (59. Valeron)

Coach Saez

Rusland: Ovtshinnikov, Jevsejev, *Smertin* (gk 28.), Scharonov (gk 18, rk 88.), Sennikov, Aldonin (gk 32., 68. Sytshev), Gusev (gk 12., 46. Radimov gk 90+1.), Alejnitshev, Mostovoi, Izmailov (74. Kariaka), Bulykin
Coach Jartsev

Spanje werd geacht in het buurland goed te presteren, maar als favoriet werden ze niet gezien, ondanks de aanwezigheid van sterren Raúl en Morientes. Daarvoor had het verleden te vaak bewezen dat het Spaanse nationale team op het beslissende moment faalde. Saez leunde op het Valencia-blok Marchena, Albelda, Baraja en Vicente.

Rusland stuurde het jongste team van alle landen het veld in: gemiddeld 25,2 jaar.

Onopko en Inakjevitsch waren geblesseerd thuis gebleven en missen ook spelbepaler Titov.

Spanje begon met een overwicht, waartegen de Russen slechts ten koste van vier gele kaarten stand konden houden. Voor de doelen waren weinig opwindende momenten, behalve bij een kopbal van Morientes en een solo van Porto-speler Alejnitshev.

Het was Juan Carlos Valeron (Deportiva la Coruna), die na een uur Spanje de leiding gaf. Het was zijn eerste balcontact, hij stond amper twintig seconden in het veld.

Hierbij bleef het, het enige vermeldenswaardige feit was de rode kaart voor Roman Scharonov na zijn tweede gele kaart wegens een overtreding op de doorgebroken Torres. Spanje had de eerste, uiteindelijk toch verdiende winst binnen en maakte daardoor een goede kans de kwartfinale te bereiken.

Bij de Russen rommelde het. Aleksander Mostovoi werd naar huis gestuurd, nadat hij in een Spaanse krant kritiek op trainer Jartsev had geuit. Hij had gezegd dat Rusland steeds dezelfde fout in grote toernooien maakte en werd daarvoor gestraft..

Griekenland – Spanje 1-1 (0-1)

16 juni 2004 – Stadion di Bessa, Porto. Toeschouwers 25.444

28. Morientes 0-1, 66. Charisteas 1-1

Scheidsrechter Michel (Slowakije)

Griekenland: Nikopolidis, Seitaridis, Dellas, Kapsis, Fyssas (86. Venetidis), Giannakopoulos (gk 24., 49. Nikolaidis), *Zagorakis* (gk 61.), Karagounis (gk 27.), Katsouranis (gk 7., 53. Tsartas **Tsiartas?**), Vryzas (gk 90+1.), Charisteas

Coach Rehhagel

Spanje: Casillas, Puyol, Marchena (gk 16.), Helguera (gk 37.), Raúl Bravo, Albelda, Baraja, Etxebarria (46. Joaquin), Vicente, Raúl (80. Torres), Morientes (65. Valeron)

Coach Saez

Spanje kon zich ten koste van Griekenland van een plaats bij de laatste acht verzekeren en daarmee zou de hiërarchie in Europa hersteld zijn. Met matchwinner Valeron opnieuw op de bank begon Spanje flitsend. De houterige Grieken hadden binnen een half uur al drie gele kaarten te pakken. Het was dan ook geen verrassing dat Morientes (topscorer van de Champions League) na een slim hakje van Raúl voor de hoogverdiende Spaanse voorsprong zorgde. Bij rust stond het 0-1, een magere afspiegeling van de verhoudingen.

In de tweede helft kwam Griekenland beter in het spel met aanvoerder Theodoros Zagorakis als uitblinker. Met wilskracht en discipline brachten ze Spanje steeds vaker in moeilijkheden en dat leidde in de 66^e minuut zowaar tot de verrassende gelijkmaker. Charisteas maakte bekwaam gebruik van een fout van Ivan Helguera.

Met de 1-1 konden beide landen leven, met vier punten in de achterzak. Toch zou Spanje zich zorgen moeten maken met de strijd tegen Portugal nog in het verschiet. Maar ofschoon ze de betere ploeg waren en een enorm overwicht hadden, kwam er geen winnende treffer meer. Valeron verving Morientes, maar ook hij kon ditmaal niet het verschil maken.

Otto Rehhagel was tevreden. Spanje had misschien meer verdiend, maar de vooruitzichten waren voor Griekenland uitstekend. En wie had dat gedacht?

Portugal – Rusland 2-0 (1-0)

16 juni 2004 – Stadion da Luz, Lissabon. Toeschouwers 59.273

7. Maniche 1-0, 88. Rui Costa 2-0

45. rode kaart doelman Ovtshinnikov (Rusland), hands

Scheidsrechter Hauge (Noorwegen)

Portugal: Ricardo, Miguel, Jorge Andrade, Ricardo Carvalho (gk 24.), Nuno Valente, Costinha, Deco (gk 85.), Maniche, Figo (78. Ronaldo), Pauleta (57. Nuno Gomes), Simao (63. Rui Costa)

Coach Scolari

Rusland: Ovtshinnikov (rk 45.), Jevsejev (gk 22.), Smertin (gk 16.), Bugajev, Sennikov, Aldonin (45+1. Malafejev in doel), Alejnitshev (gk 87.), Loskov, Kariaka (79. Bulykin), Kerschakov, Izmailov (72. Bystrov)

Coach Jartsev

Portugal was verplicht te winnen om nog een kans op de kwartfinale te maken. Voor Rusland gold overigens hetzelfde, maar de spanning bij Portugal was door het hoge verwachtingspatroon veel groter.

Scolari had zijn team omgegooid: voor Couto, Rui Jorge, Paulo Ferreira en Rui Costa speelden Nuno Valente, Deco, Miguel en Ricardo Carvalho, terwijl Ronaldo en Nuno Gomes net als in de eerste wedstrijd op de bank begonnen.

In het hete stadion van Benfica viel al na zeven minuten veel spanning van de Portugezen af door het belangrijke doelpunt van Maniche. Een goede actie van Deco ging hier aan vooraf.

Nadat de Russische ballenvanger Ovtshinnikov (die enkele jaren in Portugal had gespeeld) vlak voor rust de rode kaart kreeg, zag het er nog zonniger uit voor Portugal. De Noorse arbiter Hauge was, ondanks Russische protesten, onverbiddelijk na een vermeende handsbal van de doelman buiten het strafschoopgebied.

Na rust speelde Portugal de wedstrijd professioneel uit. Figo schoot op de paal, maar vlak voor tijd bouwde invaller Rui Costa de score wel uit naar 2-0. Portugal had het zelfvertrouwen terug en was terug in de race, maar dan moest eerst wel van buurland Spanje gewonnen worden. Een mooie finale van deze groep.

Voor de Russen was het toernooi al weer voorbij. Twee keer verloren, twee rode kaarten en nog geen enkel doelpunt gescoord. De stemming in het Russische kamp zal niet vrolijk geweest zijn.

Portugal – Spanje 1-0 (0-0)

20 juni 2004 – Stadion Alvalade XXI, Lissabon. Toeschouwers 47.491

57. Nuno Gomes 1-0

Scheidsrechter Frisk (Zweden)

Portugal: Ricardo, Miguel, Jorge Andrade, Ricardo Carvalho, Nuno Valente, Costinha, Deco, Maniche, Figo (78. Petit), Pauleta (46. Nuno Gomes, gk 65.), Ronaldo (85. Couto)

Coach Scolari

Spanje: Casillas, Puyol (gk 74.), Juanito (gk 68., 80. Morientes), Ivan Helguera, Raúl Bravo, Xabi Alonso, Albelda (gk 8., 66. Baraja), Joaquin (72. Luque), Vicente, Raúl, Fernando Torres

Coach Saez

De uitgangssituatie was duidelijk: Spanje stond op vier punten, Portugal op drie. Spanje had dus aan een gelijkspel voldoende, Portugal moest winnen, maar had de buur al twintig jaar niet verslagen.

Bij de uitverkiezing voor Euro 2004 in 1999 had Portugal de voorkeur gekregen boven Spanje; nu was het de kans voor Spanje om de Portugese organisatie een hak te zetten

door het gastland voortijdig uit te schakelen. Dat zou een ramp zijn voor Portugal, dat al 23 jaar niet meer van Spanje had gewonnen.

Scolari durfde het eindelijk aan publiekslieveling Ronaldo in de basis te zetten en dat bleek een goede zet. Hij had geen kind aan tegenstander Raúl Bravo en kon het uitstekend met Figo vinden en met zijn tweeën sloegen ze menig bres in de Spaanse achterhoede, die het zonder de geschorste Marchena moest stellen. Samen leidden ze ook de enige, maar heel belangrijke treffer in, door invaller Nuno Gomes bekwaam afgerond, zijn vijfde EK-treffer in totaal. Een gouden wissel van Scolari, weer was Nuno Gomes het goudhaantje.

Daarna probeerde Spanje het wel. Raúl had de kans met een kopbal, Torres schoot op paal en lat. Het lukte niet; met Spanje ging het weer op het beslissende moment mis. Op dit toernooi was de start goed geweest, maar lieten de sterren het afweten. Weer moest het land de tol betalen voor de zware competitie, waardoor de selectie niet topfit aan een eindtoernooi begon. Raúl had al 19 EK-goals op zijn naam staan, maar zijn totaal in twee eindrondes stond slechts op welgeteld één (in 2000). Juist in dit soort sleutelduels op grote toernooien was hij onzichtbaar; hij miste enkele grote kopkansen. Morientes had op Euro 2004 eenmaal gescoord, maar dat hij tegen Portugal geen doelpunt kon bijschrijven lag niet aan hem. Trainer Saez liet hem, tot woede van Spaanse pers en toeschouwers, 80 minuten op de bank zitten. Supersub Valeron bleef ditmaal de hele wedstrijd op de bank. En waarom was topscorer Mista, de spits van Valencia niet geselecteerd?

Portugal door naar de kwartfinale en de opluchting was na het laatste fluitsignaal groot, niet in het minst bij de organisatie die niet gebaat was bij een voortijdig afscheid van het gastland dat attractief speelde voor volle stadions.

Rusland – Griekenland 2-1 (2-1)

20 juni 2004 – Stadion do Algarve, Faro-Loulé. Toeschouwers 24.347

2. Kirischenko 1-0, 18. Bulykin 2-0, 43. Vryzas 2-1

Scheidsrechter Veissière (Frankrijk)

Rusland: Malafejev (gk 88.), Anjukov (gk 28.), Scharonov (gk 14., 46. Sennikov), Bugajev, Jevsejev, Gusev, Radimov (gk 71.), *Alejniksjev* (gk 65.), Kariaka (gk 39., 46. Semtschov), Bulykin (46. Sytschev), Kirischenko
Coach Jartsev

Griekenland: Nikopolidis, Seitaridis, Dellas (gk 86.), Kapsis, Venetidis (89. Fyssas), *Zagorakis* (gk 61.), Basinas (42. Tsartas), Katsouranis, Papadopoulos (70. Nikolaidis), Charistias, Vryzas
Coach Rehhagel

Rusland was al uitgeschakeld, Griekenland had genoeg aan een gelijkspel. Na de twee verrassende ontknopingen tegen Portugal en Spanje was Griekenland de favoriet. Dat betekende een heel ander uitgangspunt voor de Rehhagel-elf, die nu niet hun geliefde spelletje konden spelen. Integendeel, de Grieken speelden nerveus en moesten Karagounis (geschorst) en Giannakopoulos (geblesseerd) missen.

De Russen hadden hun hele team omgegooid, het maakte toch niet veel meer uit. Dat pakte goed uit. Al na 65 seconden namen ze de leiding door Dimitri Kirischenko, de snelste EK-goal aller tijden, dat in handen was van Alejnikov (EK 1988). Kirischenko had tot dan nog niet gespeeld tijdens dit EK.

De favorietenrol drukte plots loodzwaar op Dellas en zijn mannen. Zeker toen spits Dimitri Bulykin uit een hoekschop ook nog de 2-0 afdruckte, leek de kwartfinale heel ver weg, op dat moment stond het bij Portugal – Spanje nog 0-0.

Zisis Vryzas (Fiorentina) verkleinde vlak voor rust wel de achterstand, maar in de tweede helft lukte het de Grieken niet om langzij te komen. Vlak voor tijd miste Kirischenko aan de andere kant voor een leeg doel. Met angstige blikken werd de score in Lissabon gevolgd en tot grote Griekse vreugde kwam daar een winnaar uit de bus en dat betekende een plaats bij de laatste acht; de grootste verrassing van de eerste ronde.

De Russen konden door de eervolle zege met opgeheven hoofd naar huis. Het was de eerste zege na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie en hen was gelukt waar geen enkel topland in geslaagd was: de Grieken verslaan...

Eindstand groep A

1. **Portugal** 3 2 0 1 6 4-2

2. Griekenland	3	1	1	1	4	4-4
3. Spanje	3	1	1	1	4	2-2
4. Rusland	3	1	0	2	3	2-4

Portugal en Griekenland naar kwartfinale

Groep B

Zwitserland – Kroatië 0-0

13 juni 2004 – Stadion Dr. Magalhaes Pessoa, Leiria. Toeschouwers 24.090

50. rode kaart Vogel (Zwitserland), 2^e gele kaart

Scheidsrechter Cortez Batista (Portugal)

Zwitserland: Stiel (gk 73.), Haas, Murat Yankin, Müller, Spycher, Huggel (gk 41., 87. Gygax), Hakan Yakin, Vogel (gk 4., rk 50.), Wicky (83. Henchoz), Frei, Chapuisat (55. Celestini)

Coach Kuhn

Kroatië: Butina, Simic (61. Srna), Robert Kovac, Simunic, Zivkovic (gk 51.), Mornar (gk 53.), Niko Kovac, Bjelica (gk 30., 74. Rosso), Olic (46. Rapaic, gk 48.), Prso (gk 13.), Sokota

Coach Baric

Opvallendste spelers bij de voorrondes waren Frei (vijf goals voor de spits van Rennes) bij Zwitserland en Prso (beslissend bij de play-offs) aan de andere kant. Onder een drukkende hitte in Leiria speelden Zwitserland en Kroatië een matig duel. Op het nabijgelegen strand zal het enerverender zijn geweest. Zwitserland speelde op de nul, Kroatië was te voorzichtig om door de hechte Zwitserse defensie dringen. Zonder Suker ontbeerde het de Kroaten aan de klasse om zo'n middelmatig, maar stug team kapot te spelen. De 70-jarige coach Otto Baric moest ook nog Tudor wegens een schorsing missen. Olic was het dichtst bij een treffer, maar hij kopte uit de rebound voor een leeg doel tegen de lat.

Pas na de rode kaart voor PSV-er Johann Vogel kwam er meer leven in de brouwerij. De Zwitserse middenvelder had al een gele kaart gezien, toen hij een bal woedend wegsloeg en kon inrukken. Het lichte veldoverwicht voor Kroatië kon niet in doelpunten worden uitgedrukt. Hoogtepunt van de wedstrijd was een hilarisch moment bij een schot van Simunic die keeper Jörg Stiel op de grond liggend met zijn hoofd keerde.

De beide teams hadden nog uren door kunnen spelen, zonder dat er doelpunten zouden vallen. Voor een volgende ronde zou een van de teams zich spectaculair moeten verbeteren, maar veel hoop daarop was er niet.

Frankrijk – Engeland 2-1 (0-1)

13 juni 2004 – Stadion da Luz, Lissabon. Toeschouwers 62.487

38. Lampard 0-1, 90+1. Zidane 1-1, 90+3. Zidane 2-1 (strafschop)

73. Beckham (Engeland) mist strafschop (gestopt)

Scheidsrechter Merk (Duitsland)

Frankrijk: Barthez, Gallas, Thuram, Silvestre (gk 72., 79. Sagnol), Lizarazu, Makelele (90+3. Dacourt), Vieira, Pires (gk 49., 75. Wiltord), Zidane, Trézéguet, Henry

Coach Santini

Engeland: James (gk 90.), Gary Neville, Campbell, King, Ashley Cole, Beckham, Gerrard, Lampard (gk 71.), Scholes (gk 54., 76. Hargreaves), Owen (69. Vassell), Rooney (76. Heskey)

Coach Eriksson

Een klassieker, al hadden de twee landen in EK-verband elkaar pas eenmaal ontmoet. Op de EK 1992 was de groepswedstrijd in 0-0 geëindigd. Op de WK's van 1966 en 1982 had Engeland beide keren Frankrijk in de eerste ronde verslagen.

In een uitverkocht Stadion da Luz waren veel sterren te bezichtigen: Zidane, Henry, Thuram, Beckham, Rooney, Owen. Dat beloofde veel goeds. De succesvolle Zweedse trainer Sven-Göran Eriksson moest eindelijk voor een Engels succes zorgen met deze hoog aangeslagen selectie. Bij Frankrijk ontbrak Marcel Desailly.

Het beste spel kwam voorsnel van Engeland. Met veel inzet en agressief spel waren de Britten elke keer een stap sneller dan de lauw spoelende Fransozen. Uit een vrije trap van Beckham kopte Lampard dan ook verdiend de 0-1 voorsprong binnen.

In de tweede helft viel het beslissende moment in de 73^e minuut. Keeper Barthez was enige dagen eerder met een rode kaart de schlemiel in de verloren UEFA-Cup-finale van zijn club Olympique Marseille tegen Valencia. Tegen Engeland was hij plotseling de held

toen hij een strafschoep van Beckham (na een overtreding van Silvestre op Rooney) wist te keren en daarmee de ommekeer in de wedstrijd inluidde.

In blessuretijd zorgde Real-vedette Zinedine Zidane persoonlijk voor de nekslag voor Engeland. In de 91^e minuut kogelde hij, na een overtreding van Heskey, een vrije trap van 25 meter achter doelman James: 1-1.

In plaats van het punt veilig te stellen, raakten de Engelsen de weg volledig kwijt. Bij een knullige verkeerde terugspeelbal van Steve Gerrard bracht doelman James de aanstormende Henry ten val en wees de Duitse scheidsrechter Merk weer naar de stip. Zidane maakte geen fout en zo gaf Engeland een zeker lijkende zege weg en daarmee een goed uitgangspunt voor het verdere toernooi.

Frankrijk leek na deze historische wedstrijd weer op de goede weg door het oude kunstje te flikken: terugkomen na een achterstand en in de slotfase toeslaan. In ieder geval hadden ze Engeland voor het eerst op een groot toernooi overwonnen.

Engeland – Zwitserland 3-0 (1-0)

17 juni 2004 – Stadion Municipal, Coimbra. Toeschouwers 28.214

23. Rooney 1-0, 75. Rooney 2-0*, 82. Gerrard 3-0

*** volgens UEFA-opgave, eigenlijk eigen doelpunt van Stiel**

60. rode kaart Haas (Zwitserland), 2^e gele kaart

Scheidsrechter Ivanov (Rusland)

Engeland: James, Gary Neville, Terry, Campbell, Ashley Cole, *Beckham*, Gerrard, Lampard, Scholes (70. Hargreaves), Owen (72. Vassell), Rooney (gk 18., 83. Dyer)

Coach Eriksson

Zwitserland: *Stiel*, Haas (gk 49., rk 60.), Murat Yankin, Müller, Spycher, Celestini (gk 23., 53. Cabanas), Huggel, Hakan Yakin (83. Vonlanthen), Wicky, Frei, Chapuisat **46. Gygax?**

Coach Kuhn

Beide teams hadden, na het teleurstellende resultaat uit de eerste wedstrijd, alleen baat bij drie punten. Het waren vooral de Engelsen die dat ook in het veld toonden. Ze waren een klasse beter dan de wederom matige Zwitsers, die geen moment hun kwalificatie konden waarmaken. Vooral Wayne Rooney liet zich gelden. In het begin door met een gestrekt been veel te fel op keeper Stiel in te gaan. Na 23 minuten kopte de Everton-aanvaller een voorzet van Michael Owen binnen. Daarmee was hij met 18 jaar, zeven maanden en drie weken de jongste doelpuntenmaker op een EK. Een kwartier voor tijd schreef de UEFA ook het tweede Engelse doelpunt aan Rooney toe, maar dat was onterecht. De bal belandde via de paal en het hoofd van keeper Stiel in het doel. De Zwitsers speelden toen al weer met tien man, na de tweede gele kaart voor Bernt Haas, die bij West Bromwich Albion speelde. Gerrard bepaalde de eindstand zelfs op 3-0, en gaf daarmee duidelijk het verschil in krachten aan.

Engeland deed weer volop mee in de race; voor Zwitserland waren de kansen tot een minimum gereduceerd, zeker met de ontmoeting tegen Frankrijk in het verschiet.

Kroatië – Frankrijk 2-2 (0-1)

17 juni 2004 – Stadion Dr. M. Pessa, Leiria. Toeschouwers 29.160

22. Tudor 0-1 (eigen doel), 48. Rapaic 1-1 (strafschoep), 52. Prso 2-1, 64. Trézéguet 2-2

Scheidsrechter Nielsen (Denemarken)

Kroatië: Butina, *Simic*, Tudor (gk 39.), Robert Kovac (gk 67.), Simunic, Rosso (gk 60.), Niko Kovac, Bjelica (68. Leko, gk 77.), Rapaic (87. Mornar), Prso, Sokota (73. Olic)

Coach Baric

Frankrijk: Barthez, Gallas (81. Sagnol), Thuram, Desailly, Silvestre, Vieira (gk 33.), Dacourt (gk 59., 79. Pedretti), Wiltord (71. Pires), *Zidane*, Trézéguet, Henry

Coach Santini

Net als tegen Zwitserland speelde Kroatië niet erg gedurfd en zonder een spelmaker die de lijnen uitzette. Frankrijk (zonder Lizarazu, Makelele en Pires) maakte daar nauwelijks gebruik van en had een eigen doelpunt van de teruggekeerde Tudor na een vrije trap van Zidane nodig om in de 22^e minuut aan de leiding te komen.

Na rust kantelde het duel. Silvestre veroorzaakte weer een penalty door Rosso onderuit te halen. Rapaic scoorde uit de strafschoep de gelijkmaker en een paar minuten later stond Kroatië met 2-1 voor. AS Monaco-spits Dado Prso deed waarvoor hij in het veld stond: scoren, nadat de zwak spelende Marcel Desailly in de fout ging.

Nu acteerden de Franse sterren plotseling nerveus en waren dicht bij een knock-out. Dankzij opnieuw Tudor, die daarmee zijn ongelukkige rentree onderstreepte, kon Trézéguet op gelukkige wijze en met behulp van zijn hand de 2-2 aantekenen. Arsenal-spits Henry stond nog droog, maar Frankrijk ontsnapte weer en maakte daarom met het teruggekeerde geluk een grote kans om als eerste land in de EK-historie twee maal achter elkaar de titel te behalen. Na de verdienstelijke remise had Kroatië nog zicht op de kwartfinale, maar moest dan wel winnen van Engeland.

Frankrijk – Zwitserland 3-1 (1-1)

21 juni 2004 – Stadion Municipal, Coimbra. Toeschouwers 28.111

20. Zidane 1-0, 26. Vonlanthen 1-1, 76. Henry 2-1, 84. Henry 3-1

Scheidsrechter Michel (Slowakije)

Frankrijk: Barthez, Sagnol (46. Gallas, 90+2. Boumsong), Thuram, Silvestre, Lizarazu, Vieira, Makelele, Pires, Zidane, Trézéguet (85. Saha), Henry (gk 47.)

Coach Santini

Zwitserland: Stiel, Henchoz (85. Magnin), Murat Yakin, Müller, Spycher, Cabanas, Gyax (85. Rama), Vogel, Wicky (gk 66.), Hakan Yakin (gk 43., 60. Huggel, gk 75.), Vonlanthen

Coach Kuhn

Frankrijk had vier punten, Zwitserland één, maar niemand hield er rekening dat de Zwitsers hun kleine kans zouden pakken. Zeker niet nadat Alexander Frei op basis van tv-beelden was geschorst omdat hij naar Steve Gerrard gespuugd had.

Met alleen de jonge Johann Vonlanthen van PSV in de spits speelde Zwitserse ploeg onverwacht goed. Eindelijk toonden ze aan waarom ze de eindronde bereikt hadden. Met veel inzet en offensief spel creëerden ze diverse kansen. Stuttgart-speler Hakan Yakin vergat te bal in de Franse touwen te jagen. Toch raakten de Helveten geïmponeerd door de 1-0 van Zidane, ditmaal met zijn achterhoofd. Het was alweer zijn derde van dit toernooi en zijn vijfde EK-treffer in totaal.

Zes minuten later scoorde Vonlanthen de prachtige gelijkmaker en nam daarmee direct het record van Rooney over, dat slechts vier dagen had stand gehouden. Vonlanthen was met 18 jaar en 141 dagen nog iets jonger.

Frankrijk was volledig in de war, hield het tempo veel te laag en het was aan de extra kwaliteiten van Thierry Henry te danken dat alsnog de winst werd binnengehaald.

Eindelijk ontwaakte de Arsenal-spits en met twee doelpunten in de slotfase (totaal ook vijf) verzekerde hij zijn team van de verwachte kwartfinale. Na drie slechte wedstrijden was de favorietenstatus van Frankrijk wel flink afgebrokkeld, maar zonder te schitteren waren ze wel door. Het toernooi begon voor hen nu pas echt.

Zwitserland had eervol verloren, maar had met één punt en één treffer te weinig gepresteerd. Misschien in eigen land in 2008 beter?

Engeland – Kroatië 4-2 (2-1)

21 juni 2004 – Stadion da Luz, Lissabon. Toeschouwers 57.047 (63.000)

5. N. Kovac 0-1, 40. Scholes 1-1, 45+1. Rooney, 68. Rooney 3-1, 74. Tudor 3-2, 79. Lampard 4-2

Scheidsrechter Collina (Italië)

Engeland: James, Gary Neville, Terry, Campbell, Ashley Cole, Beckham, Gerrard, Lampard (84. Phil Neville), Scholes (70. King), Owen, Rooney (71. Vassell)

Coach Eriksson

Kroatië: Butina, Simic (67. Srna), Tudor, Robert Kovac (46. Mornar), Zivkovic, Simunic (gk 63.), Rosso, Niko Kovac, Rapaic (55. Olic), Prso, Sokota (van wesseem: gk Simic)

Coach Baric

In de terechte veronderstelling dat Frankrijk wel van Zwitserland zou winnen, was het uitgangspunt voor beide landen simpel: bij winst naar de kwartfinale, bij een gelijkspel ging Engeland door. In een volgepakt stadion met vooral Engelse fans werd het na vijf minuten erg stil, toen Niko Kovac de Kroaten op voorsprong bracht, nadat de ballenvanger James de bal had losgelaten.

De Engelse dadendrang was groot. Onder aanvoering van stormram Rooney trokken de mannen van Eriksson ten aanval. De jonge spits was in eigen land al snel tot ster verheven, maar hij maakte de hoge verwachtingen volledig waar. Vlak voor rust bezweek de Kroatische achterhoede. Eerst kopte de altijd nuttige Paul Scholes de gelijkmaker in uit een voorzet van Rooney. In de blessuretijd van de eerste helft zorgde Rooney met

een hard schot van twintig meter voor een kater in de Kroatische kleedkamer: 2-1 bij rust.

In de tweede helft een gelijkopgaande, aantrekkelijke wedstrijd. Het verschil was Wayne Rooney, die zijn tweede van de avond achter doelman Butina werkte en daarmee de 3-1. Zijn vier treffers in totaal waren goed voor de topscorerspositie, terwijl Owen en Beckham nog op nul stonden.

Kroatië kwam door Igor Tudor nog even terug, maar na de 4-2 van Frank Lampard was de strijd beslist. Engeland naar de kwartfinale, Kroatië naar huis. Volgens verwachting.

Eindstand groep B

1. Frankrijk	3	2	1	0	7	7-4
2. Engeland	3	2	0	1	6	8-4
3. Kroatië	3	0	2	1	2	4-6
4. Zwitserland	3	0	1	2	1	1-6

Frankrijk en Engeland naar kwartfinale

Groep C

Denemarken – Italië 0-0

14 juni 2004 – Stadion A. Henriques, Guimaraes. Toeschouwers 19.595

Scheidsrechter Mejuto Gonzalez (Spanje)

Denemarken: Sörensen, Helveg (gk 67.), Laursen, *Henriksen*, Niclas Jensen, Rommedahl, Poulsen (76. Priske), Daniel Jensen, Jørgensen (72. Perez), Tomasson (gk 29.), Sand (70. Claus Jensen)

Coach Olsen

Italië: Buffon, Panucci, Nesta, *Cannavaro* (gk 61.), Zambrotta, Camoranesi (68. Fiore), Zanetti (58. Gattuso, gk 82.), Perrotta, Del Piero (64. Cassano, gk 70.), Totti (gk 90+2.), Vieri

Coach Trapattoni

Denemarken was al sinds 1984 vaste deelnemer aan de EK, wat opmerkelijk mocht heten voor zo'n relatief klein land met een competitie van weinig internationale allure met clubs die maar zelden ver doordrongen in de Europese bekertoernooien. Sinds het behalen van de Europese titel in 1992 kwamen de Denen niet verder dan de eerste ronde. Eigenlijk behoorde de ploeg van Morten Olsen in deze groep niet tot de favorieten. Zeker niet in het openingsduel tegen het altijd sterke Italië, finalist in 2000, dat wel tot de kanshebbers behoorde.

Giovanni Trapattoni liet zijn team doorgaans op zekerheid spelen en dat was tegen Denemarken niet anders. Zonder de geblesseerde Inzaghi, maar met Del Piero, Totti en Vieri had hij genoeg scoringsvermogen in huis, al was daar in het veld weinig van te merken. Debet daaraan was het falen van de Italiaanse spitsen, de weinig opvallende spelbepaler Francesco Totti, streng bewaakt door Poulsen, en de uitblinker doelman Thomas Sörensen, die zijn ploeg enkele keren op de been hield. Zonder Gravesen (geschorst) en Gronkjaer (zijn moeder was pas overleden) speelde Denemarken ook niet erg briljant, maar Olsen was tevreden met het 0-0 gelijkspel. Ze hadden de Italianen weinig ruimte gegeven. Helveg, Jensen en Tomasson hadden zelfs nog kansen op een zege gemist, maar ook Buffon liet zich niet passeren. Op Trapattoni daalde direct flinke kritiek neer, vooral vanwege het weinig heldhaftige concept dat hij uitgedokterd had. Ook Totti moest het ontgelden, nadat hij uit frustratie een aanslag op Henriksen had gepleegd. Hij kwam er met een gele kaart genadig van af. Achteraf bleek uit tv-beelden dat Totti zijn tegenstander Christian Poulsen in het gezicht gespuugd had, waardoor hij toch drie wedstrijden schorsing kreeg.

Zweden – Bulgarije 5-0 (1-0)

14 juni 2004 – Stadion Avalade XXI, Lissabon. Toeschouwers 31.652 van wesseem 52.000

32. Ljungberg 1-0, 57. Larsson 2-0, 58. Larsson 3-0, 78. Ibrahimovic 4-0 (strafschop), 90+1.

Allbäck 5-0

Scheidsrechter Riley (Engeland)

Zweden: Isaksson, Lucic (41. Wilhelmsson), *Mellberg*, Linderoth (gk 52.), Jakobsson, Edman, Nilsson, Svensson (77. Källström), Ljungberg, Larsson, Ibrahimovic (gk 65., 81. Allbäck)

Coach Lagerbäck

Bulgarije: Zdravkov, Ivanov (gk 70.), Kirilov (gk 22.), Pazin, Ivailo Petkov (gk 18.), Pejev, Hristov, *Stilian Petrov*, Martin Petrov (85. Lazarov), Berbatov (77. Manchev), Jankovic (gk 23., 62. Dimitrov)

Coach Markov

Na lang aandringen besloot Henrik Larsson alsnog voor de Zweedse ploeg deel te nemen aan de eindronde. Zijn zevenjarige zoontje had de doorslag gegeven. De spits van Feijenoord, FC Barcelona en nu Celtic Glasgow, die zijn rasta-kapsel had ingeruild voor een kaalgeschoren schedel, was na een zware blessure weer topfit. Hij had geen spijt van zijn besluit, want hij gaf de Bulgaren de genadeklap.

Bulgarije begon niet eens slecht en had aanvankelijk de beste kansen, maar Jankovic, Hristov en Berbatov faalden. Het was Arsenal-speler Ljungberg die uit een assist van Ajacied Ibrahimovic na ruim een half uur Zdravkov wist te passeren.

Na rust leek Bulgarije dicht bij de gelijkmaker, maar Jankovic en Martin Petrov hadden geen geluk. De treffer viel weer aan de andere kant. Larsson scoorde binnen één minuut twee prachtige treffers en de Bulgaren waren op slag kansloos. Na de one-man-show van Larsson stortte de Bulgaarse ploeg in en wist Zweden de score door Ibrahimovic en invaller Allbäck op te voeren tot 5-0, zelden vertoond in een eerste groepswedstrijd. In ieder geval gunstig voor het doelsaldo.

Bulgarije – Denemarken 0-2 (0-1)

18 juni 2004 – Stadion Municipal, Braga. Toeschouwers 24.131 (30.000?)

44. Tomasson 0-1, 90+2. Gronkjaer 0-2

82. rode kaart Stilian Petrov (Bulgarije), 2^e gele kaart

Scheidsrechter Cortez Batista (Portugal)

Bulgarije: Zdravkov, Ivanov (51. Lazarov), Kirilov (gk 4.), Stoianov (gk 50.), Ivailo Petkov (40. Zagoric, gk 80.), Pejev, Hristov (gk 82.), *Stilian Petrov* (gk 77., rk 82.), Martin Petrov (gk 84.), Berbatov, Jankovic (81. Milen Petkov)

Coach Markov

Denemarken: Sörensen, Helveg, Laursen, *Henriksen*, Niclas Jensen (gk 10.), Rommedahl (23. Gronkjaer), Gravesen, Daniel Jensen, Jörgensen (72. Claus Jensen), Tomasson, Sand (gk 58.)

Coach Olsen

Wat kon trainer Markov nog doen om het moreel van de Bulgaren op te vijzelen na een 5-0 nederlaag? Hij wilde niet nog zo'n oorwassing, dus liet hij Bulgarije verdedigend spelen. In het vreemde stadion van Braga (een zijde was alleen rots) was het maar een partij die domineerde en dat was Denemarken. Als vanouds dartelden zij over het veld en legde Bulgarije hun wil op. De score van Zweden werd niet bereikt, maar met de 0-2 (goals van Tomasson en Gronkjaer) was de doelstelling bereikt: vier punten uit twee wedstrijden.

Na de 0-1 van oud-Feijenoorder Tomasson (assist Jörgensen) hadden de Bulgaren na rust wat meer aanvallende intenties tot de 80^e minuut. De Portugees Batista weigerde de Bulgaren een strafschoep te geven, de Bulgaren protesteerden hevig en dat kwam hen op drie gele kaarten binnen een minuut te staan. Voor Celtic Glasgow-speler Stilian Petrov was het zijn tweede, zodat hij kon inrukken.

Opvallend moment in de 23^e minuut, toen Gronkjaer inviel voor de geblesseerde Rommedahl. De Deense supporters stonden massaal op, als eerbetoon aan de gestorven moeder van de linkermiddenvelder. Ook bij zijn doelpunt in blessuretijd kwamen veel emoties los.

Met de Bulgaren was het gedaan, zelden had een ploeg zo gefaald in twee wedstrijden. Denemarken daarentegen had een plaats bij de laatste acht in het vizier, een gelijkspel tegen Zweden was voldoende.

Zweden – Italië 1-1 (0-1)

18 juni 2004 – Stadion do Dragao, Porto. Toeschouwers 44.926

37. Cassano 0-1, 85. Ibrahimovic 1-1

Scheidsrechter Meier (Zwitserland)

Zweden: Isaksson, *Mellberg*, Jakobsson, Edman (gk 55., 77. Allbäck), Nilsson, Wilhelmsson (66. Jonson), Linderöth (gk 75.), Svensson (55. Källström), Ljungberg, Larsson, Ibrahimovic

Coach Lagerbäck

Italië: Buffon, Panucci, Nesta, *Cannavaro* (gk 46.), Zambrotta (gk 58.), Pirlo, Perrotta, Gattuso (gk 39., 75. Favalli), Del Piero (82. Camoranesi), Cassano (70. Fiore), Vieri

Coach Trapattoni

Italië was verontwaardigd na de schorsing van Totti. Bondsvoorzitter Carraro overwoog een protest, maar zag daar van af. In plaats daarvan moesten de *Squadra Azzurra* maar

winnen van Zweden, om zo sportief 'revanche' te nemen. Door alle discussies stond het voetbal op de achtergrond.

Italië was geenszins onder de indruk van de grote Zweedse zege uit de eerste wedstrijd. Met Pirlo, Gattuso en Cassano in de basis moest Zweden vanaf de aftrap ver terug en kwam amper aan aanvallen toe. Na gemiste kansen voor Vieri, Del Piero en weer Vieri was het voorbehouden aan Totti-vervanger Cassano om Italië aan een voorsprong te helpen met een kopbal uit een voorzet van Panucci.

In de tweede helft speelde Zweden veel agressiever en toonden ze over een goede moraal en wilskracht te beschikken. Italië kreeg uit enkele counters wel kansen, maar Del Piero en Vieri verzuimden de strijd te beslissen. De sterke Italiaanse achterhoede kreeg steeds meer problemen. Daardoor kwam zijn ploeg er helemaal niet meer uit en moest dat vijf minuten voor tijd bekopen met de gelijkmaker. Die kwam op naam van Zlatan Ibrahimovic (ex-Ajax, nu Juventus?), die met een wonderbaarlijke hak doelman Buffon wist te passeren. Een doelpunt dat belangrijk was voor de stand in de groep, aangezien Italië hierdoor moest winnen van Bulgarije en vooral moest hopen dat Denemarken en Zweden het niet op een akkoordje zouden gooien.

Over Trapattoni daalde meer kritiek neer. Door zijn weinig gelukkige wissels was de winst uit handen gegeven en de kansen op de kwartfinale minimaal geworden.

Italië – Bulgarije 2-1 (0-1)

22 juni 2004 – Stadion A. Henriques, Guimaraes. Toeschouwers 16.002

45. Martin Petrov 0-1 (strafschop), 48. Perrotta 1-1, 90+5. Cassano 2-1

Scheidsrechter Ivanov (Rusland)

Italië: Buffon, Panucci, Nesta, Materazzi (gk 44., 83. Di Vaio), Zambrotta, Perrotta (68. Oddo), Pirlo, Fiore, *Del Piero*, Corradi (53. Vieri), Cassano

Coach Trapattoni

Bulgarije: *Zdravkov*, Borimirov, Pazin (54. Kotev), Zagoric, Stoianov (gk 66.), Milen Petkov (gk 45+2.), Hristov (79. Dimitrov), Lazarov (gk 80.), Jankovic (46. Bojinov, gk 49.), Martin Petrov, Berbatov

Coach Markov

Italië moest ruim winnen van Bulgarije, om een kans te maken op de volgende ronde. Grote scores op grote toernooien waren zeldzaam in de Italiaanse historie. Tegen de zwakke Bulgaren was daarvoor de kans, maar het lukte van geen kanten.

Bij rust stond Italië zelfs met 0-1 achter door een benutte penalty van Martin Petrov. In de tweede helft liep het wat beter, maar Fiore en Del Piero konden hun ploeg niet aan de hand nemen. Vlak na rust zorgde Perrotta voor de gelijkmaker, maar daarna wilde de tweede treffer maar niet komen. Met de 1-1 stand maakte het helemaal niet uit, wat er in het andere stadion gebeurde. Nadat het bericht van de voor Italië fatale Zweedse gelijkmaker binnendruppelde, slaagde Cassano er alsnog in de winnende goal te scoren. De uitschakeling was echter toch een feit op basis van het slechte doelsaldo, dat telde omdat de top drie steeds tegen elkaar gelijk speelde.

Over het onderonsje van de Scandinavische landen werd niet eens al te moeilijk gedaan, de Italianen wisten dat ze hand in eigen boezem moesten steken. Catenaccio-aanhanger Giovanni Trapattoni werd gestraft voor zijn verdedigende concepten, waar zijn voorganger Dino Zoff juist de goede (lees: offensieve) weg had ingeslagen.

Denemarken – Zweden 2-2 (1-0)

22 juni 2004 – Stadion do Bessa, Porto. Toeschouwers 26.115

28. Tomasson 1-0, 46. Larsson 1-1 (strafschop), 66. Tomasson 2-1, 90+1. Jonson 2-2

Scheidsrechter Merk (Duitsland)

Denemarken: Sörensen, Helveg, Laursen, *Henriksen*, Niclas Jensen (46. Bøgelund), Gronkjaer, Gravesen, Daniel Jensen (66. Poulsen), Jørgensen (57. Rommedahl), Tomasson, Sand

Coach Olsen

Zweden: Isaksson, *Mellberg*, Jakobsson, Edman (gk 36.), Nilsson, Andersson (82. Allbäck), Källström (gk 63., 72. Wilhelmsson), Jonson, Ljungberg, Larsson, Ibrahimovic

Coach Lagerbäck

Denemarken en Zweden konden er niet helemaal op gerust zijn dat ze met een gelijkspel allebei verder waren. Ze konden daar dus niet vanaf het begin op spelen en daar was ook geen sprake van. Beide teams speelden in een open wedstrijd vol op de aanval. Twee maal nam Denemarken door Tomasson de leiding, twee maal wist Zweden de stand weer

gelijk te trekken. Dat de tweede Zweedse treffer pas in blessuretijd tot stand kwam, berustte louter op toeval, klonk het uit beide kampen. De Denen, die opmerkelijk veel ruimte weggaven, bezweken uiteindelijk onder de voortdurende Zweedse aanvallen, waardoor Mathias Jonson in de 91^e minuut de verdiende gelijkmaker achter doelman Sörensen werkte. Met de stand van 2-1 bij Italië – Bulgarije kwam de 2-2 eindstand beide partijen bijzonder goed uit, want zo konden ze gezamenlijk feest vieren. Veel woorden werden in Italië niet aan de al dan niet afgesproken puntending vuil gemaakt, ze gingen zich richten op de WK 2006, onder leiding van een nieuwe trainer. Anderen spraken wel schande van de 2-2, dat afgesproken werk zou zijn. Consequentie was wel dat de Denen door het doelpunt in de slotfase de eerste plaats uit handen gaven en daardoor het sterkste land van groep D (Tsjechië) in de kwartfinale troffen.

Eindstand groep C

1. Zweden	3	1	2	0	5	8-3
2. Denemarken	3	1	2	0	5	4-2
3. Italië	3	1	2	0	5	3-2
4. Bulgarije	3	0	0	3	0	1-9

Zweden en Denemarken naar kwartfinale

Groep D

Tsjechië – Letland 2-1 (0-1)

15 juni 2004 – Stadion Municipal, Aveiro. Toeschouwers 21.744 (25.000)

45. Verpakovskis 0-1, 73. Baros 1-1, 85. Heinz 2-1

Scheidsrechter Veissière, Frankrijk

Tsjechië: Cech, Grygera, (56. Heinz), Bolf, Ujfalusi, Jankulovski, Poborsky, Galasek (65. Smicer), Nedved, Rosicky, Koller, Baros (87. Jiranek)

Coach Brückner of Bruckner?

Letland: Kolinko, Isakovs, Zemlinskis, Stepanovs, Blagonadezdins, Bleidelis, Lobanovs (90. Rimkus), Astafjevs, Rubins, Prohorenkovs (71. Laizans), Verpakovskis (81. Pahars)

Coach Starkovs of Strakovs

Debutant Letland trof het niet met drie zware tegenstanders, te beginnen tegen de ploeg in vorm: Tsjechië, na Portugal en Frankrijk behorend bij de topfavorieten. Tijdens de wedstrijd leek de situatie omgekeerd: Tsjechië trof het niet met Letland, dat sterk werd onderschat. De Oost-Europeanen lieten de sterker geachte opponent rustig aanvallen en zorgden ervoor dat Rosicky en Nedved amper Baros en Koller konden bereiken. Verder dan een schot van Poborsky op de lat kwamen de Tsjechen niet. Aan het eind van de eerste helft namen de Letten zelfs brutaal een voorsprong, toen Prohorenkovs op links even ontsnapte en volksheld Verpakovskis de gelegenheid gaf weer een belangrijk doelpunt op zijn naam te schrijven.

Na rust was het eenrichtingsverkeer richting het doel van Kolinko, die keer op keer in de weg lag. Brückner offerde de Ajacieden Galasek en Grygera voor de aanvallers Heinz en Jiranek. De Tsjechen toonden moraal en inzet en bleven onder aanvoering van Pavel Nedved (Europees voetballer van het jaar in 2003) onophoudelijk aanvallen. De powerplay had eindelijk in de 73^e minuut succes middels Milan Baros, waarbij Letland protesteerden, omdat de bal over de achterlijn zou zijn geweest, voordat Poborsky zijn voorzet gaf.

Tsjechië kon niet tevreden zijn met een gelijkspel met het oog op de komende ontmoetingen tegen Nederland en Duitsland en verhoogde de druk. De Letse muur bezweek vijf minuten voor tijd, al had invaller Marek Heinz (Banik Ostrava) daar een fout van keeper Kolinko (verkeerd uitkomen) voor nodig.

De Tsjechen hadden wat ze wilden, al had het meer moeite gekost dan ze verwacht hadden. Letland was eervol ten onder gegaan, al was het dicht bij het eerste EK-punt geweest. Opvallend was het dat de Franse arbiter Veissière de kaarten op zak hield.

Nederland – Duitsland 1-1 (0-1)

15 juni 2004 – Stadion do Dragao, Porto. Toeschouwers 48.197

30. Frings 0-1, 81. Van Nistelrooy 1-1

Scheidsrechter Frisk (Zweden)

Nederland: van der Sar, Heitinga (74. van Hooijdonk), Stam (gk 73.), Bouma, van Bronckhorst, Cocu (gk 29.), Davids (46. Sneijder), Zenden (46. Overmars), van der Meyde, van Nistelrooy, van der Vaart
Coach Advocaat
Duitsland: Kahn, Friedrich, Wörns, Nowotny, Lahm, Schneider (68. Schweinsteiger), Hamann, Baumann, Frings (79. Ernst), Ballack (gk 90+1.), Kuranyi (gk 12., 85. Bobic)
Coach Völler

Het sensatieblad *Bild* drukte vier dagen voor het EK een gebed af met wensen als: "Maak dat alle andere teams nog slechter zijn dan de onze", "Laat onze spitsen in het doel schieten en niet steeds er naast", "Geef onze verdedigers Wörns en Nowotny nieuwe, snellere voeten", etc. Het was tekenend voor de stemming in het Duitse kamp, die ver beneden peil was. De oefenwedstrijd tegen de middelmatige Hongaren was met 0-2 verloren gegaan, tegen Roemenië verloor de ploeg zelfs met 5-1, nadat ook de kwalificatie al zeer moeizaam was verlopen. Maar Duitsland was een toernooiploeg die in de loop der weken kon groeien als de eerste resultaten redelijk waren. Anders dan bij het WK 2002, waar *die Mannschaft* onverwacht de finale haalde, zat ditmaal de loting niet mee; Tsjechië en Nederland werden hoger ingeschat.

Aartsrivaal Nederland had met spelers als Cocu, Van Nistelrooy, Van der Vaart en Sneijder technisch veel meer in huis, al zat de laatste verrassend op de bank, naast Overmars en Robben. Van Griekenland (dat met een B-team speelde) was in een oefenwedstrijd ruim met 4-0 gezegevierd. Mark van Bommel moest het toernooi wegens een blessure missen.

Trainer Rudi Völler hoopte op bevestigingen van regisseur Ballack en liet zijn team met veel inzet, discipline en loopvermogen het spel van Oranje ontregelen. Dat pakte wonderwel goed uit. Nederland zat goed in de tang en stelde zwaar teleur. Van der Meyde en Zenden kwamen op de vleugels hun man niet voorbij, waardoor Van Nistelrooy amper een bal kreeg. Na een half uur was het Torsten Frings die de Duitsers uit een directe vrije trap naar een dikverdiende voorsprong schoot.

Bondscoach Advocaat zag in dat zijn basisopstelling fout was en wisselde tijdens de pauze Sneijder en Overmars voor Davids en Zenden. Nederland kreeg een licht overwicht, zonder echt gevaarlijk te worden. Pas toen de oude rot Pierre van Hooijdonk in het veld kwam wankelde Duitsland. Toch nog onverwacht scoorde Ruud van Nistelrooy uit een moeilijke hoek de gelijkmaker uit een voorzet van de onzichtbare Van der Meyde. Beide coaches waren tevreden met de 1-1 eindstand. Advocaat omdat er ondanks matig spel niet verloren was, Völler omdat zijn team een afgang bespaard was gebleven en met dezelfde instelling de volgende ronde haalbaar leek.

Letland – Duitsland 0-0

19 juni 2004 – Stadion do Bessa, Porto. Toeschouwers 23.344

Scheidsrechter Riley (Engeland)

Letland: Kolinko, Isakovs (gk 1.), Zemlinskis, Stepanovs, Blagonadezdins, Bleidelis, Lobanovs (70. Laizans), Astafjevs (gk 79.), Rubins, Prohorenkovs (67. Pahars), Verpakovskis (90+3. Zirnis)

Coach Starkovs **of Strakovs**

Duitsland: Kahn, Friedrich (gk 21.), Wörns, Baumann, Lahm, Schneider (46. Schweinsteiger), Hamann (gk 42.), Frings (gk 53.), Ballack, Bobic (67. Klose), Kuranyi (78. Brdaric)

Coach Völler

Door winst op Letland zou de kwartfinale bijna binnen zijn voor Duitsland. De goede wedstrijd tegen Nederland had zelfvertrouwen gegeven en Letland leek een dankbaar slachtoffer om dat vertrouwen verder op te vijzelen.

Letland was geenszins van plan aan dat plan mee te werken en trok vanaf het begin een muur van acht man op. Het gebrek aan kwaliteit brak Duitsland al snel op. Geen speler met goede invallen stond op, aanvallen via de vleugels was er al helemaal niet bij. Letland liet het middenveld vrijwillig over aan Duitsland, maar wist af en toe wel met uitvallen de snelle Prohorenkovs en Verpakovskis te lanceren, waardoor zij gevaarlijker waren dan Ballack en zijn mannen. De spelmaker moest alle ballen bij zijn eigen strafschoopgebied ophalen en verspilde daarmee teveel energie. Voorin was vooral Bobic totaal uit vorm, mar werd pas in de 67^e minuut uit zijn lijden verlost. Klose, de held van het WK 2002, deed het niet veel beter en verprutste vlak voor tijd een grote kans.

Uiteindelijk mocht Duitsland zelfs nog tevreden zijn met het gelijke spel, omdat arbiter Riley Letland in de 6e minuut een zuivere strafschoop onthield, nadat Baumann (of Kahn?) Verpakovskis ten val had gebracht.

Letlands doel was bereikt: het eerste EK-punt was binnen. Voor Duitsland restte maar één opdracht: winnen van het reeds geplaatste Tsjechië, aangezien aangenomen kon worden dat Nederland na winst op Letland op vier punten zou eindigen.

Nederland – Tsjechië 2-3 (2-1)

19 juni 2004 – Stadion Municipal, Aveiro. Toeschouwers 29.935

4. Bouma 1-0, 19. Van Nistelrooy 2-0, 23. Koller 2-1, 71. Baros 2-2, 88. Smicer 2-3

75. rode kaart Heitinga (Nederland), 2^e gele kaart

Scheidsrechter Mejuto Gonzalez (Spanje)

Nederland: van der Sar, Heitinga (gk 26., rk 75.), Stam, Bouma, Cocu, van Bronckhorst, Seedorf (gk 9., 86. van der Vaart), Davids (gele kaart??), van der Meyde (79. Reiziger), Robben (59. Bosvelt), van Nistelrooy
Coach Advocaat

Tsjechië: Cech, Grygera, (25. Smicer), Jiranek, Ujfalusi, Jankulovski, Poborsky, Galasek (gk 55., 62. Heinz), Nedved, Rosicky, Koller (75. Rozehnal), Baros
Coach Brückner

Weer troffen Tsjechië en Nederland elkaar, keer op keer lootten ze elkaar bij kwalificatiewedstrijden en eindrondes. Twee van de beste ploegen die beide vol op de winst speelden, hetgeen resulteerde in een kwalitatief hoogstaand duel, misschien wel het beste van het hele toernooi, met een dramatische afloop.

Advocaat verraste de tegenstander met een offensieve 3-4-3 opstelling en had al na vier minuten succes toen Bouma de 1-0 binnentikte. Nadat Seedorf op de buitenkant paal schoot, stond het al na twintig minuten 2-0 door Van Nistelrooy, de Tsjechen in totale verwarring achterlatend bij deze Oranje-show.

Na enkele minuten wist Baros te profiteren van een slechte pass van Cocu en Koller in staat te stellen de achterstand te verkleinen: 2-1. Brückner gooide alles op de aanval en nam risico's door Smicer in het veld te brengen voor Grygera. Uitbinker aan Tsjechische zijde was Juventus-ster Pavel Nedved, maar ook Nederland liet zich niet onbetuigd door de ruimte die het kreeg. Vooral de pijlsnelle linksbuiten Arjen Robben (PSV?) was ongrijpbaar en stond aan de basis van menige Oranje-aanval. Na een half uur weigerde arbiter Mejuto Gonzalez de bal op de stip te leggen toen Ujfalusi Van Nistelrooy vloerde. Daarna leverde goede schoten van Heitinga (redding Cech) en Davids (paal) geen doelpunt op voor Nederland.

Na rust bleef het gelijk op gaan met wisselende kansen. In de 59^e wedstrijd een moment waar in het Nederlandse kamp nog lang over zou worden gesproken. Advocaat offerde zijn beste speler Robben op voor de meer verdedigende Bosvelt om de 2-1 voorsprong over de streep te helpen. Wat hem bezielde zal altijd een raadsel blijven, al was de wijze waarop de Nederlandse pers en publiek over hem heen viel wel heel erg gênant.

Beter konden de Tsjechen het niet treffen. De angel was uit de Nederlandse aanvallen en Tsjechië kon meer risico's nemen om alles of niets te spelen. Met succes, want de Liverpool-spits Milan Baros scoorde met de 2-2 weer een belangrijk doelpunt. Hij haalde verwoestend uit, nadat Koller de bal koppend teruglegde.

Nadat de Ajacied Heitinga na een heel lichte overtreding op Nedved zijn tweede gele kaart kreeg, stortte het Oranje-bolwerk verder in en het was dan ook geen verrassing dat Smicer vlak voor tijd met de 3-2 de Tsjechen al voortijdig naar de kwartfinale schoot. Voor Nederland leek de kwartfinale na dit historische duel ver weg. Winst op Letland behoorde wel tot de mogelijkheden, maar dan moest Duitsland niet winnen van het al geplaatste Tsjechië.

In Nederland was de kritiek op Advocaat fors: "Foute wissel kost Nederland de zege".

Nederland – Letland 3-0 (2-0)

23 juni 2004 – Stadion Municipal, Braga. Toeschouwers 27.904

26. Van Nistelrooy 1-0 (strafschoop), 36. Van Nistelrooy 2-0, 85. Makaay 3-0

Scheidsrechter Nielsen (Denemarken)

Nederland: van der Sar, Reiziger, Stam, Frank de Boer, van Bronckhorst, Cocu, Seedorf, Davids (77. Sneijder), van der Meyde (63. Overmars), Robben, van Nistelrooy (70. Makaay)
Coach Advocaat

Letland: Kolinko, Isakovs, Zemlinskis, Stepanovs, Blagonadezdins, Bleidelis (83. Stolcers), Lobanovs (gk 59.), Astafjevs, Rubins, Prohorenkovs (74. Laizans), Verpakovskis
Coach Starkovs **of Strakovs**

Onder de rotsen van het regenachtige Braga werkte Nederland een verplicht nummertje af. Van Letland moest gewonnen worden en dat kostte tegen de moegestreden tegenstander niet veel moeite. De Letse muur werd al snel geslecht met behulp van een gemakkelijk toegekende strafschoep, benut door Ruud van Nistelrooy. Met goed spel via de vleugels Robben en Van der Meyde werd Letland naar een regelmatige nederlaag gespeeld. Een buitenspeldoelpunt van Van Nistelrooy (zijn vierde op dit EK) en één van invaller Makaay (Bayern München) zorgden voor de 3-0 eindstand.

Veel belangrijker was de stand in Lissabon bij Tsjechië – Duitsland. Dat liep voor Nederland gunstig af, zodat de ploeg alsnog in de kwartfinale stond. Voor de vijfde achtereenvolgende maal kwam het door de groepswedstrijden heen, een resultaat waar geen enkel ander land op kon bogen. De wereld zag er voor de fel bekritiseerde Advocaat en zijn assistent Van Hanegem ineens weer zonnig uit. Menig coach die een titel won, moest eerst diep door het stof. Daar waren in het verleden meer voorbeelden van: (Bearzot – WK 1982, Vogts – EK 1996, Jacquet WK 1998). Dus er was hoop. Voor Letland was het debuut een succes geweest. Eervol verloren van Tsjechië en gelijkgespeeld tegen Duitsland, dat was al meer dan algemeen werd verwacht.

Tsjechië – Duitsland 2-1 (1-1)

23 juni 2004 – Stadion Alvalade XXI, Lissabon. Toeschouwers 46.840

21. Ballack 0-1, 30. Heinz 1-1, 77. Baros 2-1

Scheidsrechter Hauge (Noorwegen)

Tsjechië: Blazek, Jiranek, Bolf, Galasek (46. Hübschman), Rozehnal, Mares, Plasil (69. Poborsky), Tyce (gk 47.), Vachousek, Heinz, Lokvenc (59. Baros)
Coach Brückner

Duitsland: Kahn, Friedrich, Frings (46. Podolski), Nowotny (gk 38.), Wörns (gk 83.), Lahm (gk 74.), Schneider, Schweinsteiger (86. Jeremies), Hamann (79. Klose), Ballack, Kuranyi
Coach Völler

Al eerder was het vertoond. Bij voortijdige plaatsing voor de volgende ronde kregen de basisspelers rust en mocht de tweede garde opdraven. Zo ook met Tsjechië dat negen verse krachten opstelde. Duitsland was dat al eerder tegengekomen, maar met een slechte afloop. Op Euro 2000 was het door de B-ploeg van Portugal van de mat gespeeld. Zo'n debacle mocht het dit keer niet worden, de Tsjechische reserves moesten geen probleem opleveren. Bekritiseerd werd de opstelling van Tsjechië wel in Europa. Ze hoorden hun sportieve plicht te doen. De geringe populariteit van de Duitsers in het buitenland bleek uit de felle reacties. Men wilde niet dat Duitsland op deze wijze de volgende ronde zou halen.

Op een ploeg zonder Poborsky, Koller, Rosicky, Baros en Nedved moest een overwinning gemakkelijk behaald kunnen worden. Maar tijdens de wedstrijd gingen alle theorieën overboord. Duitsland speelde ongeïnspireerd, zonder ideeën en .. met Kuranyi als enige spits, en dat terwijl gewonnen moest worden. Völler legde daarmee zijn hoofd op het hakblok.

Ondanks een stroef begin leek alles 'normaal' te verlopen, nadat Michael Ballack na ruim twintig minuten met een prachtig afstandsschot Duitsland op rozen zette. De B-keus van Brückner was geenszins onder de indruk. Onder aanvoering van Galasek, Heinz en Plasil was het zeker niet de mindere en het was Marek Heinz, eerder al belangrijk tegen Letland, die uit een vrije trap de gelijkmaker achter Oliver Kahn schoot. Tot grote vreugde van het Nederlandse kamp in Braga, waar Nederland inmiddels op voorsprong stond.

In de tweede helft leek het even beter gaan met Duitsland. Völler liet Podolski debuteren, die in de 71^e minuut de winnende treffer op zijn schoen had, maar miste.

Nauwelijks kwamen er met Poborsky en Baros een paar A-spelers in het veld, of het Duitse drama was compleet. Baros liet Nowotny en Wörns eenvoudig staan, omspeelde Kahn en schoof de 2-1 binnen. Baros had daarmee in elke groepswedstrijd gescoord en de Liverpool-spits bewees daarmee dat hij ten onrechte vaak op de bank zat.

Duitsland had een vergelijkbaar rampzalig EK als in 2000 in gespeeld. Sinds 1996 was er niet meer van een Europese tegenstander op een groot toernooi gewonnen. Al vond Oliver Kahn dat er met twee gescoorde doelpunten (tegen één in 2000) van een duidelijke *Steigerung* sprake was...

Een echte verrassing was de vroege uitschakeling van de Duitsers niet met hun ouderwetse speelstijl, zonder veel inbreng van de (matige) spitsen.

Tsjechië en Nederland dus naar de kwartfinale en daar hadden alle voetballiefhebbers (buiten Duitsland) vrede mee.

Eindstand groep D

1. Tsjechië	3	3	0	0	9	7-4
2. Nederland	3	1	1	1	4	6-4
3. Duitsland	3	0	2	1	2	2-3
4. Letland	3	0	1	2	1	1-5

Tsjechië en Nederland naar kwartfinale

Kwartfinale

Op het WK in 2002 was volop sensatie, nadat Frankrijk, Argentinië, Portugal en bijna alle Afrikaanse landen al vroeg naar huis waren. Euro 2004 leek dat voorbeeld te volgen; met Duitsland, Italië en Spanje waren al drie van de vroegere 'grote vijf' in de voorronde uitgeschakeld. Maar tijden waren veranderd. Portugal, Tsjechië en Nederland stonden al jaren aan de poort van de Europese top. Opvallen was dat van alle acht kwartfinalisten de nationale competities niet tot de topliga's hoorden, Engeland uitgezonderd. De spelers van Denemarken en Griekenland speelden bij clubs als Charlton Athletic, Leicester City, VfL Bochum en AEK Athene, niet bepaald de elite van Europa.

Na de eerste ronde klonken weinig wanklanken. Geen rellen, zelfs de Engelse hooligans hielden zich rustig. Mooi weer (soms te heet) en aardig voetbal, zodat Euro 2004 al tot een vrolijke EK bestempeld werd.

Portugal – Engeland 2-2 (0-1; 1-1), na verlenging Strafschoppen 6-5

24 juni 2004 – Stadion da Luz, Lissabon. Toeschouwers 62.564

3. Owen 0-1, 83. Postiga 1-1, 110. Rui Costa 2-1, 115. Lampard 2-2

Strafschoppen: Beckham schiet over, Deco 1-0, Owen 1-1, Simao 2-1, Lampard 2-2, Rui Costa schiet over, Terry 2-3, Ronaldo 3-3, Hargreaves 3-4, Maniche 4-4, Ashley Cole 4-5, Postiga 5-5, Vassell gestopt, doelman Ricardo 6-5.

Scheidsrechter Meier (Zwitserland)

Portugal: Ricardo, Miguel (78. Rui Costa), Jorge Andrade, Ricardo Carvalho (gk 119.), Nuno Valente, Costinha (gk 56., 63. Simao), Deco (gk 85.), Maniche, Figo (76. Postiga), Nuno Gomes, Ronaldo

Coach Scolari

Engeland: James, Gary Neville (gk 44.), Terry, Campbell, Ashley Cole, Beckham, Gerrard (gk 37., 81.

Hargreaves), Lampard, Scholes (57. Phil Neville, gk 92.), Owen, Rooney (27. Vassell)

Coach Eriksson

Op de dag na de laatste groepswedstrijd stond de eerste kwartfinale op het programma en meteen de wedstrijd die met de meeste spanning tegemoet werd gezien. Portugal en Engeland hadden beiden hun slechte start overwonnen en waren goed in vorm.

Scolari had de geschorste Pauleta vervangen door Nuno Gomes, die al vaker voor belangrijke doelpunten had gezorgd. Eriksson posteerde voor een sterke defensie met Gerrard en Scholes twee verdedigende middenvelders, terwijl Beckham de twee spitsen Owen en Rooney moest bedienen.

Op de tribune in het *Estadio da Luz* heerste vooraf een fantastische stemming. Al na drie minuten had de Engelse tactiek succes, toen Michael Owen gebruik maakte van een onoplettendheid van Costinha en fraai de 0-1 op het scorebord in Lissabon zette. Owen had daarmee op vier verschillende grote toernooien gescoord.

Engeland trok zich verder terug, maar Portugal kwam maar zelden gevaarlijk voor de onzekere doelman James. Wayne Rooney en daarmee zijn team had in de 27^e minuut pech, toen hij met een gebroken middenvoetsbeentje moest uitvallen, waarmee de angel uit de Engelse aanval verdween.

Niettemin had Portugal moeite om het spel te maken en liepen de aanvallen moeizaam. De wanhoop nam toe, naarmate de gelijkmaker langer uitbleef. Luis Figo was bepaald niet in zijn beste vorm, terwijl dit toernooi toch zijn toernooi moest worden. Tegen alle voetballogica in, liep het Portugese spel beter nadat Figo gewisseld werd.

Portugal leek verloren, totdat juist Figo's plaatsvervanger Helder Postiga (Tottenham Hotspurs) zeven minuten voor tijd met een kopbal toch voor de gelijkmaker zorgde en daarmee een verlenging afdwong. Scolari bleek een gouden hand te hebben met zijn wissels. Vijf van de zes Portugese goals kwamen van een invaller.

Het was nog niet gedaan. Engeland kwam nog een keer terug. Campbell kopte uit een Beckham-trap op de lat en de rebound werd benut door Terry. Arbitr Meier keurde de treffer af, tot grote woede van de Engelsen, wegens hinderen van keeper Ricardo. (of niet over de lijn volgens tv-beelden wel??)

Na een doelpuntloze eerste verlenging volgde een opwindende tweede helft. Rui Costa (ook een invaller) zette het stadion na een solo met een droomdoelpunt in vuur en vlam, maar door de regel van de *Silver Goal* had Engeland nog tijd om terug te komen. Amper was de feestvreugde verstomd of Terry kopte naar Lampard die verrassend de 2-2 scoorde.

Ook tijdens de noodzakelijke strafschoppenserie wisselende kansen. Eerst miste Beckham, daarna Rui Costa; zodat na vijf penalties de stand weer gelijk stond. Bij de zevende beurt vervulde keeper Ricardo een hoofdrol. Hij pareerde het schot van Darius Vassell, waarna hij zelf de winnende pingel binnenschoot en daarmee de held van Portugal was. Niemand zeurde nog over zijn zwakke optredens in het begin en de roep om Vitor Baia verstomde.

Engeland droop teleurgesteld af. Voor de vierde keer op een groot toernooi was een strafschoppenserie verloren. Ze hadden een goed toernooi gespeeld en waren zo dicht bij de halve finale, maar weer ging het op het beslissende moment mis. Vergelijkbaar met Spanje.

Frankrijk – Griekenland 0-1 (0-0)

25 juni 2004 – Stadion Alvalade XXI, Lissabon. Toeschouwers 45.390

65. Charisteas 0-1

Scheidsrechter Frisk (Zweden)

Frankrijk: Barthez, Gallas, Thuram, Silvestre, Lizarazu, Dacourt (72. Wiltord), Makelele, Pires (79. Rothen), Zidane (gk 44.), Trézéguet (72. Saha, gk 86.), Henry

Coach Santini

Griekenland: Nikopolidis, Seitaridis, Dellas, Kapsis, Fyssas, Zagorakis (gk 50.), Basinas (85. Tsartas), Katsouranis, Karouganis (gk 6.), Nikolaidis (61. Lakis), Charisteas

Coach Rehagel

De grote favoriet tegen de underdog. Griekenland leek de ideale tegenstander voor Frankrijk om het zelfvertrouwen op te vijzelen en voor de benodigde vormstijging op weg naar de finale te zorgen. De matige groepswedstrijden waren snel vergeten, in de knock-out-duels was het Franse team altijd mentaal de betere ploeg, zo had het in 1998 en 2000 bewezen.

Tijdens het duel bleek het gouden tijdperk van de *les Bleus* voorbij. Het elftal sjokte vermoeid over het veld en zelfs Zinedine Zidane was stevig in de greep van de Grieken. Ze vertrouwden op het geluk dat hen in de eerste ronde verder had geholpen. Maar na Spanje in de kwalificatie, Portugal en weer Spanje in de voorronde, vergiste ook het grote Frankrijk zich in de sterkte van de Griekse ploeg. Het verschil zat in de beleving. Onder de slimme Otto Rehagel speelde de fitte Hellenen, zonder de geschorste Vryzas, gedisciplineerd, met veel inzet en loopvermogen. De eerste helft was bloedsaai. Frankrijk sjokte en Griekenland kreeg de beste kansen. Barthez keerde een schot van Katsouranis schijnbaar achter de doellijn, maar Frisk gaf geen doelpunt.

Toen Angelos Charisteas in de 65^e minuut de 0-1 inkoopte uit een voorzet van Zagorakis, was de sensatie compleet. Saha en Wiltord kwamen nog in het veld, maar dat leverde nauwelijks kansen op. Griekenland gaf de voorsprong niet meer weg en het land stond op zijn kop. 70% van de Griekse inwoners zat voor de buis en nadat de 0-1 zege over de eindstreep was getrokken, vierden ze feest tot in de kleine uurtjes. "Die Götter mussten

verrückt sein", schreven de Duitsers, die plotseling trots op "hun" Rehhagel waren. Na Frankrijk zou het echter wel gedaan zijn met het 'geluk' van de Grieken, niemand kon deze ploeg nog onderschatten.

Over de Fransen daalde flinke kritiek neer. Het werd tijd voor verjonging en Zidane bedankte (tijdelijk) voor het nationale elftal, dat nu alle titels kwijt was.

Nederland – Zweden 0-0, na verlenging

Strafschoppen 5-4

26 juni 2004 – Stadion do Algarve, Faro-Loulé. Toeschouwers 27.762

Strafschoppen: 0-1 Källström, Van Nistelrooy 1-1, Larsson 1-2, Heitinga 2-2, Ibrahimovic schiet over, Reiziger 3-2, Ljungberg 3-3, Cocu tegen de paal, Wilhelmsson 3-4, Makaay 4-4, Mellberg gestopt, Robben 5-4.

Scheidsrechter Michel (Slowakije)

Nederland: van der Sar, Reiziger, Stam, *Frank de Boer* (gk 30., 35. Bouma), Cocu, van Bronckhorst, Seedorf, Davids (61. Heitinga), van der Meyde (gk 48., 87. Makaay, gk 116.), Robben, van Nistelrooy

Coach Advocaat

Zweden: Isaksson, *Mellberg*, Jakobsson, Ostlund (gk 88.), Nilsson, Linderth, Jonson (64. Wilhelmsson), Svensson (81. Källström), Ljungberg, Larsson, Ibrahimovic (gk 58.)

Coach Lagerbäck

Na de boeiende match in de eerste kwartfinale en een tweede met een sensationele uitslag volgde een teleurstellende derde tussen Nederland en Zweden. Debet daaraan was vooral de Zweedse ploeg, dat ordinair met elf man voor 'de pot' hing. Uit angst voor de Nederlandse ploeg, dat zoals bekend, alleen bestreden kon worden door Oranje weinig ruimte te geven. Trainer Lagerbäck stemde tactiek volledig af op de tegenstander en ging daarmee voorbij aan de glanzende voorstellingen in de voorronde. Hij durfde te gokken op strafschoppen, al jaren een zwak punt bij Nederland.

Tot verdriet van zowel de Zweedse als de Nederlandse en ook de neutrale voetballiefhebber ontspan zich een saaie, vervelende wedstrijd. Het in het wit geklede Oranje speelde in een veel te laag tempo en was niet bij machte de Zweedse muur te slechten, ondanks een sterk veldoverwicht. Na ruim een half uur blesseerde Frank de Boer zich en moest uitvallen; zijn laatste wedstrijd op een groot toernooi. Opwindende momenten waren schaars; een afstandsschot was al een hoogtepunt.

Arjen Robben kreeg door een dubbele dekking ditmaal niet de gelegenheid langs de zijlijn te snellen. Hij was in de verlenging wel het dichtst bij een goal. Nadat Isaksson de bal uit zijn handen liet glippen schoot de linksbuiten op de paal. Van Nistelrooy zag een treffer wegens off-side afgekeurd, Larsson schoot op de lat en uitblinker Ljungberg op de paal, zodat er in het toetje van dertig minuten meer gebeurde dan in de negentig ervoor. Tot doelpunten kwam het niet en zo bleef het ook 120 minuten nog steeds 0-0 stond.

Nederland schudde in de strafschoppenserie eindelijk een diep trauma van zich af. In de serie van vijf misten Ibrahimovic en Cocu, waarna Van der Sar de poging van aanvoerder Mellberg stopte. Publieksliefeling Robben was daarna weer de held van Oranje, na beheerst de winnende treffer langs Isaksson te schieten en Nederland verdiend in de halve finale te helpen.

Zweden ging af door de zijdeur en kreeg door de laffe tactiek een trap na van alle voetballiefhebbers uit Europa.

Tsjechië – Denemarken 3-0 (0-0)

27 juni 2004 – Stadion do Dragao, Porto. Toeschouwers 41.092

49. Koller 1-0, 63. Baros 2-0, 65. Baros 3-0

Scheidsrechter 41.092

Tsjechië: Cech, Jiranek (39. Grygera), Bolf (65. Rozehnal), Ujfalusi (gk 45.), Jankulovski (gk 10.), Poborsky, Galasek, *Nedved* (gk 60.), Rosicky, Koller, Baros (71. Heinz)

Coach Brückner

Denemarken: Sörensen, Helveg, Laursen, *Henriksen*, Bøgelund (gk 56.), Poulsen (gk 51.), Gronkjaer (77. Rommedahl), Gravesen (gk 76.), Claus Jensen (71. Madsen), Jørgensen (85. Lövenkrans), Tomasson

Coach Olsen

Hoewel Denemarken geen slechte indruk had achtergelaten in de groepswedstrijden, was Tsjechië de grote favoriet. De Tsjechen zouden, na de uitschakeling van de grote landen, met Portugal en Nederland uit gaan maken wie de titel binnen zou halen.

De vedettes hadden het duel tegen Duitsland vanaf de bank mogen aanschouwen, maar stonden nu weer voltallig in het veld.

In de eerste helft vielen geen doelpunten en waren de partijen aan elkaar gewaagd. Tsjechië opereerde voorzichtig, het wilde niet weer tegen een achterstand oplopen, zoals bij alle groepswedstrijden. De Denen waren zowaar iets brutaler, maar konden in de aanval geen vuist maken. Aan het eind van de eerste helft viel bij de Tsjechen Jiranek uit met een liesblessure. Het grootste gevaar kwam vlak voor rust van Poborsky, maar zijn inzet toucheerde de lat.

Na de pauze viel snel het belangrijke eerste doelpunt. De kale Borussia Dortmund-spits Jan Koller kon uit een hoekschop van Poborsky vrij inkoppen, nadat bewaker Martin Laursen hem even uit het oog had verloren. Het Deense verzet brak. Plotseling liep de Tsjechische trein en walste Nedved en zijn companen over de Denen heen. Die moesten noodgedwongen meer ruimte weggeven en dat was dodelijk. Milan Baros mocht zich onsterfelijk maken met twee doelpunten, waardoor hij met vijf treffers de topscorerslijst aanvoerde. Eerst verschalkte hij Sörensen met een listig lobje, drie minuten later scoorde hij uit een fraaie pass van Nedved, die overigens net geel had gekregen en daardoor bang was weer een finale te missen. De eindstand was met 3-0 misschien iets geflatteerd, maar de Tsjechische zege was onomstreden, hun vijfde zege op rij op een EK, een evenaring van het record van Nederland.

Denemarken had geen slecht team, maar wist dat het niet genoeg was voor de top en was tevreden met het bereiken van de kwartfinale.

Tsjechië stond, net als in 1996, weer in de halve finale en met één been in de finale; in deze vorm zou Griekenland geen noemenswaardige hindernis zijn.

Halve finale

Portugal, Tsjechië, Nederland en Griekenland in de halve finale; vier kleine landen. Het land met de meeste inwoners was Nederland. Drie van de vier ontbraken op het laatste WK.

Enkele weken voor de start van de Olympische Spelen in Athene verkeerde heel Griekenland al in een feestelijke sportroes, ontstaan na het bereiken van de halve finale op het EK. Hun nationale team had nog nooit een aansprekend resultaat geboekt en behoorde plotseling tot de beste vier van Europa. Weliswaar was er hier en daar wat kritiek over de wijze waarop, met verdedigend voetbal en een ouderwetse ausputzer. De andere drie halve finalisten behoorden tot de nieuwe Europese top, waartegen de Grieken weinig kans leken te hebben. Maar dat dachten Spanje, Portugal en Frankrijk ook...

Portugal – Nederland 2-1 (1-0)

30 juni 2004 – Stadion Alvalade XXI, Lissabon. Toeschouwers 46.679

26. Ronaldo 1-0, 58. Maniche 2-0, 63. Jorge Andrade 2-1 (eigen doel)

Scheidsrechter Frisk (Zweden)

Portugal: Ricardo, Miguel, Jorge Andrade, Ricardo Carvalho, Nuno Valente (gk 44.), Costinha, Deco, Maniche (88. Couto), Figo (gk 90.), Pauleta (75. Nuno Gomes), Ronaldo (gk 27., 68. Petit)

Coach Scolari

Nederland: van der Sar, Reiziger, Stam, Bouma (56. van der Vaart), van Bronckhorst, Seedorf, Cocu, Davids, Overmars (gk 39., 46. Makaay), Robben (gk 71., 81. van Hooijdonk), van Nistelrooy

Coach Advocaat

Na de enerverende kwartfinale tegen Engeland was Portugal nergens bang meer voor op weg naar het grote doel: Europees kampioen. Nederland was een opponent die de Portugezen wel lag; doorgaans waren de Zuid-Europeanen de bovenliggende partij. Scolari had als trainer van Gremio ooit (in 1996?) de wereldcupfinale van Ajax verloren en wilde graag revanche nemen op enkele spelers bij Nederland die er toen bij waren. Bij Nederland rommelde het. De verkeerde wissel tegen Tsjechië werd Advocaat nog steeds kwalijk genomen, ook al had het geen fatale gevolgen gehad. Maar het vertrouwen in de *kleine generaal* was weg, vooral bij de Nederlandse pers die bleef doorhameren op zijn fout. Hij bleek te klein voor de top, kon niet met de media overweg

en maakte geen gedurfde keuzes. Zo hield hij Sneijder ook tegen Portugal op de bank en handhaafde de zwak spelende Cocu.

Het risico op een lange avond was groot. Op de EK's van 1996 en 2000 waren in alle halve finales een verlenging nodig en drie van de vier moesten met strafschoppen beslist worden.

Advocaat durfde niet meer zo offensief te spelen en koos voor een voorzichtige tactiek, maar dat ging Oranje niet goed af. Groot geworden met immer aanvallend spel, was Nederland niet bij machte een afwachtende houding in te nemen met een versterkte defensie loerend op een uitval, maar toch was dat de uitgestippelde speelwijze in plaats van frank en vrij uit te gaan van de eigen sterke punten. Wel speelde Overmars in plaats van Van der Meijde.

Het zelfvertrouwen bij Portugal was veel groter en na een klein half uur betaalde dat zich uit. De vrijstaande Ronaldo kopte een hoekschop van Deco op acrobatische wijze binnen: 1-0.

Nederland kwam nauwelijks in het stuk voor en bleek geen moment de favorietenstatus waar te maken. Het 'gevaar Robben' werd geneutraliseerd door Miguel. Zelfs Figo kreeg alle kans zich te rehabiliteren en uit te blinken. Oranje was soms alleen bij toeval even gevaarlijk. In de 39^e minuut bediende Overmars de spits Van Nistelrooy die tot ontzetting van de Portugese fans scoorde. Scheidsrechter Frisk keurde het doelpunt echter af wegens buitenspel, tot woede van Van Nistelrooy die de Zweed als thuisfluiter betitelde. Overmars miste een grote kans na voorbereidend werk van Davids, Figo trof de paal na een wervelende actie.

Na rust bleef Nederland teleurstellend spelen in een veel te star concept, ondanks het inbrengen van spits Makaay voor Overmars. Het was niet bij machte de wedstrijd te laten kantelen en de tegenstander de wil op te leggen.

In de 58^e minuut genoot Maniche, wederom uit een Deco-corner, opvallend veel vrijheid binnen het strafschopgebied en daar maakte hij dankbaar gebruik van: 2-0. De strijd leek beslist, maar plotseling toonde Nederland karakter en verkleinde onverwacht de achterstand. Daarvoor had het wel de hulp nodig van Jorge Andrade die de bal uit een voorzet van Van Bronckhorst in eigen doel werkte.

De hoop keerde bij de, als altijd in oranje uitgedoste, Nederlandse supporters terug, maar tegen beter weten in, want Nederland kon amper kansen uitspelen. Advocaat bracht Van der Vaart en breekijzer Van Hooijdonk nog in, maar zonder resultaat. Het bleef bij 2-1. Portugal vierde feest, voor het eerst in de finale van een groot toernooi, met kansen op meer. Voor het eerst in twintig jaar ook dat het gastland in de finale stond en voor het eerst dat het gastland de halve finale binnen negentig minuten wist te beslissen.

Bij Nederland overheerste de teleurstelling. Weer net niet. Halve finale in 1992, 2000 en 2004, kwartfinale in 1996, halve finale op WK 1998. Nederland bleef in de sub-top. Kwalitatief was het geen goed toernooi geweest, in feite was alleen van Letland was gewonnen. Een plaats bij de laatste vier was daarom niet eens slecht.

Griekenland – Tsjechië 1-0 (0-0; 0-0), Silver Goal na verlenging

1 juli 2004 – Stadion do Dragao, Porto. Toeschouwers 42.449

105+1. Dellas 1-0

Scheidsrechter Collina (Italië)

Griekenland: Nikopolidis, Seitaridis (gk 23.), Dellas, Kapsis, Fyssas, Zagorakis, Basinas (72. Giannakopoulos), Katsouranis, Karouganis (gk 87.), Vryzas (91. Tsartas), Charisteas (gk 70.)

Coach Rehhagel

Tsjechië: Cech, Grygera, Bolf, Ujfalusi, Jankulovski, Poborsky, Galasek (gk 48.), Nedved (40. Smicer, gk 55.), Rosicky (gele kaart?? Volgens van wesseem), Koller, Baros (gk 102.)

Coach Brückner

De grootste verrassing van het toernooi tegen het elftal dat de meeste indruk had gemaakt. Rehhagel kon weer over Zisi Vryzas beschikken en liet Nikolaidis op de bank. Dellas speelde als vanouds weer als libero cq ausputzer. Basinas en Zagorakis moesten de ruimte op het middenveld klein houden. De enige echte spits Vryzas en daarachter de hangende Charisteas werden met lange passes bediend. Een tactiek waar ook de Tsjechen op stuk liepen. Een snel doelpunt was voor Tsjechië zeer gewenst, maar na

kansen voor Rosicky (op de lat in de 3^e minuut), Jankulovski (5.) en een kopbal van Koller op de lat liepen de spelers zich steeds vaker vast in het Griekse web. De Grieken loerden op een fout van de tegenstander en deden van alles om er zelf geen te maken. Een combinatie waar de Tsjechen geen antwoord op hadden, temeer daar de spitsen Koller en Baros geen potten konden breken tegen de fysiek sterke Griekse verdedigende zuilen. Nedved was als de dood tegen een gele kaart op te lopen en net als eerder al eens met Juventus in de Champions League daardoor de finale te missen.

Nadat Nedved in de 40^e minuut het veld ook nog geblesseerd moest verlaten, werd de situatie er niet rooskleuriger op, al had vervanger Vladimir Smicer al op drie EK's gescoord.

De opbouw duurde veel te lang, zodat de Grieken eventueel gevaar al mijlenver van tevoren aan zagen komen. De hoge ballen waren een prooi voor de kopsterke Seitaridis en Kapsis. Zo werden de Tsjechen hoe langer hoe moedelozer in deze voor de neutrale toeschouwer spannende maar vervelende halve finale. Er waren wel wat kansen, maar Koller en Baros misten scherpste.

Karagounis incasseerde zijn vierde gele kaart en moest een eventuele finale missen.

Pas in de verlenging durfden de Grieken ook aan aanvallen te denken. Veelbelovende aanvallen konden Vryzas en Giannakopoulos (**Charisteas en Dellas??**) nog niet doeltreffend afronden. In de slotminuut van de eerste verlenging kwam de sensatie. Uit een hoekschop wist Traianos Dellas weer met het hoofd de winnende goal te scoren. Het doelpunt betekende direct het einde van de wedstrijd. De *Silver Goal* was ook de *Golden Goal*.

Niemand die dit kon bevatten. Voor dit EK had Griekenland nog nooit een wedstrijd op een EK gewonnen. Weer had de ploeg van Rehhagel gestunt, weer was een favoriet van zijn voetstuk gevallen, weer had een topland zich verslikt in de Grieken, die in de finale van Euro 2004 stonden. "Das Märchen geht weiter", stamelde Rehhagel. Het werd een lange nacht in Athene...

En Tsjechië volgde Nederland. Weer hadden ze aan de poort van de hemel geklopt, weer lukte het deze generatie niet de hoofdprijs binnen te halen. Van de 14 wedstrijden hadden ze alleen tegen Nederland een keer gelijkgespeeld, de rest gewonnen. Ze waren het eerste land dat met de *Silver Goal* verloor, nadat ze in de finale van 1996 ook al het eerste slachtoffer waren van de *Golden Goal*.

Finale

Portugal – Griekenland 0-1 (0-0)

4 juli 2004 – Stadion da Luz, Lissabon. Toeschouwers 62.865

57. Charisteas 0-1

Scheidsrechter Merk (Duitsland)

Portugal: Ricardo, Miguel (43. Paulo Ferreira), Jorge Andrade, Ricardo Carvalho, Nuno Valente (gk 90+4.), Costinha (gk 12., 61. Rui Costa), Deco, Maniche, Figo, Pauleta (75. Nuno Gomes), Ronaldo

Coach Scolari

Griekenland: Nikopolidis, Seitaridis (gk 63.), Dellas, Kapsis, Fyssas (gk 67.), Zagorakis, Basinas (gk 45+2.), Katsouranis, Giannakopoulos (77. Venetidis), Vryzas (81. Papadopoulos, gk 85.), Charisteas

Coach Rehhagel

In 1981 was Portugal wereldkampioen geworden bij de jeugd onder de 20 jaar. In dat team speelden Figo, Rui Costa, Joao Pinto, Capucho, Jorge Costa en Rui Bento. Deze gouden generatie was er nu klaar voor om in eigen land Europees kampioen te worden. Tegen de Grieken die "toevallig" en "met veel geluk" de finale behaald hadden, moest het lukken.

Maar wat een affiche. Dezelfde als de openingswedstrijd (net als in 1996 Duitsland – Tsjechië), maar wie had rekening gehouden met zo'n onverwachte ontknoping. Beide landen hadden nooit een EK- of WK-finale bereikt. Maar wie gunde het deze landen niet? Het was moeilijk voor de neutrale liefhebber een voorkeur uit te spreken. Gastheer Portugal dat met enthousiast en sterk spel eindelijk recht had op de titel; of outsider Griekenland dat alle "grote" landen te slim af was? Beide landen werden overigens door een buitenlander getraind en dat was op een EK of WK nog nooit vertoond.

Otto Rehhagel kon in zijn psychologische benadering een factor toevoegen. De Griekse spelers waren zich er ten volle van bewust dat dit vermoedelijk hun enige kans was ooit een titel te winnen. Ondanks de verdiende finaleplaats was het onwaarschijnlijk dat dit nog eens zou gebeuren.

Een belangrijke reden van het Griekse succes was de fitheid van de selectie. De spelers in buitenlandse dienst hadden vaak geen basisplaats. Dellas bij AS Roma, Fyssas bij Benfica, Charisteas bij Werder Bremen, Vryzas bij Fiorentina en Giannakopoulos bij Bolton Wanderers mochten blij zijn als ze regelmatig in mochten vallen. De overige voetballers hoefden zich in de Griekse competitie niet al te zeer in te spannen, daarvoor was het niveau te laag. Heel wat anders dan de 70 topwedstrijden die spelers als Zidane, Beckham en Raúl per jaar moesten spelen. Dan was het zwaar om zich nog op te laden voor een vermoeiende eindronde. Al leek Portugal nergens last van te hebben, terwijl Porto toch de Champions League had gewonnen. Vooral op een EK kregen ook 'kleinere' landen af en toe kansen ver te komen; zie Nederland in 1988 en Denemarken in 1992. Daarnaast waren de triomfen voor een groot deel op het conto van 'Rehhacles' te schrijven: hij had de spelers uitgekozen, discipline bijgebracht en vooral mentaal sterk gemaakt door zijn psychologische benadering. De gemiddelde leeftijd van zijn selectie was nota bene de oudste van alle deelnemende landen.

Bij Portugal was de situatie anders. Na de zwakke start had het zich knap hersteld en in een euforische stemming de finale bereikt. Maar bij Figo, Ronaldo en spelers van de kersverse Champions-League-winnaar FC Porto speelde vermoeidheid wel degelijk een rol, al was de Portugese competitie natuurlijk niet te vergelijken met die van Spanje of Italië. Scolari had een heel ander probleem: die van de torenhoge verwachtingen. Het hele land was in groen en oranje getooid, het zou het eerste gastland sinds 1984 worden dat de titel in eigen land wist te houden, het zou zich toch niet weer door Griekenland laten verrassen.

Scolari stuurde dezelfde elf het veld in, die Nederland in de halve finale overwonnen hadden. Vergeleken met de openingswedstrijd was de basis op vijf plaatsen veranderd, een teken dat de coach pas later zijn ideale opstelling gevonden had. Portugal speelde in een 4-2-3-1 systeem, met Pauleta in de spits, Costinha en Maniche voor de verdediging en spelbepaler Deco samen met Ronaldo in een vrije rol.

Rehhagel moest de geschorste Karagounis missen, waarvoor Giannakopoulos speelde. Dellas weer als slot op de deur achter de defensie, met Kapsis als bewaker van Pauleta. De rest verdedigde 'modern' in de ruimte, op het lijf geschreven van de spelers met hun grote loopvermogen; vooral Basinas was altijd op de plek waar het nodig was.

Voor 62.875 kijkers in het volgepakte Estadio da Luz in Lissabon floot de Duitse arbiter dr. Markus Merk voor de aftrap. Vanaf het begin barricadeerden de Grieken hun strafschoopgebied. Ze gaven geen meter ruimte weg, net als tegen Frankrijk en Tsjechië. De Portugezen kregen niet de ruimte die ze van de Nederlanders wel hadden gekregen, en die ze zo graag wilden hebben om hun acties te kunnen maken.

Maar de Grieken ramden niet elke bal blind naar voren; ze waren wel degelijk in staat om de bal rond te spelen. Portugal had er moeite mee. Figo, Deco en Ronaldo waren gedwongen individuele acties op te zetten, maar liepen zich keer op keer vast. Met name Figo stelde weer zwaar teleur, alleen in de halve finale had hij goed gespeeld, dankzij de falende Nederlanders. Kapsis had Pauleta in de zak, Deco en Ronaldo waren kleurloos. De beste Portugees was Miguel, maar juist hij viel in de 43^e minuut met een ribblessure uit.

De Grieken werden steeds zelfbewuster en kregen via Charisteas en Vryzas de eerste kansen. Vlak voor rust enige opwinding, toen Nuno Valente ten val kwam, maar Merk gebod door te spelen. De kleedkamers werden opgezocht met Griekenland als morele winnaar.

Na de thee zagen de Grieken hun kans tegen de aangeslagen tegenstander. Nadat Deco twee valpartijen niet beloond zag met een strafschoop, kwam de beslissende 57^e minuut. Griekenland mocht de eerste (en de enige!!) hoekschoop nemen. Basinas bracht de bal hoog voor, keeper Ricardo miste en Angelos Charisteas kopte voor Nuno Valente de bal in het doel: 0-1, verdiend en toch sensationeel. En weer met een kopbal.

Portugal moest nu risico's nemen. Rui Costa en later Nuno Gomes kwamen in het veld, maar beiden konden het beeld niet veranderen. De Grieken wisten dat ze bijna Europees kampioen waren en pareerden onder aanvoering van Dellas alle Portugese aanvallen met opmerkelijk gemak. Alleen Fyssas zorgde door foutieve passes af en toe voor onrust. Er waren wel wat kansen. Rui Costa schoot van 30 meter net naast, Ronaldo kwam alleen voor Nikopolidis, maar de Griekse doelman redde bekwaam, zoals hij ook deed bij schoten van Figo en Carvalho. Merk liet vijf minuten naspelen. Bij zijn laatste fluitsignaal zonken elf overgelukkige Grieken ter aarde, zij waren Europees kampioen, de goden moesten gek zijn geworden en hadden nieuwe godenzonen uitgekozen. In Griekenland barstte een feest los, dat zijn weerga niet kende, "koning Otto I" werd de volksheld. Tegen alle logica en alle voetbalwetten in, en daarom juist zo verfrissend. In de goede vorm en fit op het juiste moment, net als Denemarken in 1992. Bij Portugal was de teleurstelling enorm. Het besef dat de titel zo dichtbij was, in eigen land, en weer net niet gehaald. Uitgerekend in de finale wist Portugal niet te scoren, faalde Figo, en wist het gastland weer niet te zegevieren. Een dubbelslag, zoals in 1988 alleen PSV en Oranje lukte, was Portugal aan de neus voorbij gegaan.

Griekenland Europees Kampioen 2004

Winnend team:

Antonios Nikopolidis 14-10-1971, Panathinaikos

Traianos Dellas 31-01-1976, AS Roma
Giourkas Seitaridis 04-06-1981, Panathinaikos
Mihalis Kapsis 18-10-1973, AEK Athene
Panagiotis Fyssas 12-06-1973, Benfica
Kostas Katsouranis 21-06-1979, AEK Athene

Theodoros Zagorakis 27-10-1971, AEK Athene
Angelos Basinas 03-01-1976, Panathinaikos

Angelos Charisteas 09-02-1980, Werder Bremen
Zisi Vryzas 09-11-1973, Fiorentina (81. Dimitris Papadopoulos 20-10-1981, Olympiakos Piraeus)
Stylianos Giannakopoulos 12-07-1974, Bolton Wanderers (77. Stelios Venetidis 19-11-1976, Olympiakos Piraeus)
Geschorst voor finale: Giorgios Karagounis 06-03-1977, Inter Milan
Trainer Otto Rehhagel (Duitsland) 09-06-1938

Arbiter dr. Markus Merk.

Voor het eerst sinds 1970 weer een Duitser die de finale floot, ook omdat het Duitse team vaak tot de finale doordrong. De toewijzing aan de tandarts uit Kaiserslautern was een bewijs van de deplorabele toestand van het Duitse voetbal. Floot een goede wedstrijd.

Aan het banket

Iedereen was tevreden over de organisatie. Met 77 doelpunten iets minder (85) dan in 2000, maar 2.48 gemiddeld per wedstrijd was niet slecht. Ook de toeschouwersaantallen stemden tot tevredenheid: 1.151.791 kijkers in totaal, 37.155 gemiddeld. De wedstrijden in Guimaraes haalden het gemiddeld wat naar beneden, waar het stadion bij de twee duels (Italië – Bulgarije en Italië – Denemarken) slechts voor 60% was gevuld, vooral door het geringe aantal tifosi die daarmee de verdedigende concepten van Trapattoni afstrafte. Sportief was het een goed, maar vooral verrassend toernooi geweest, waarin een nieuwe lichter kwam bovendrijven: Portugal, Tsjechië en Nederland namen de plaats in van Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje en Engeland. Maar of dat een trend was bij alleen de EK's die zich op de WK's zou doorzetten, zou blijken bij het WK 2006 in Duitsland.

Topspelers

Cristiano Ronaldo

Wayne Rooney

Traianos Dellas